

ปริทัศน์วรรณกรรม

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงเรื่องฐานข้อมูลทางกฎหมาย ความหมายของฐานข้อมูล การจัด
ทำฐานข้อมูล ฐานข้อมูลทางกฎหมายในต่างประเทศ และ การจัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมายใน
ประเทศไทย ซึ่งนำเสนอด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

ฐานข้อมูลทางกฎหมาย

ความหมายของฐานข้อมูล (Database)

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ฐานข้อมูลไว้หลายความหมายด้วยกัน และต่างก็พยายาม
อธิบายให้ทราบว่า ฐานข้อมูลคืออะไร โดยได้อธิบายไว้ในแง่มุมต่างกันออกไปและเมื่อประมวล
คำจำกัดความต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ก็ทำให้เข้าใจความหมายของฐานข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

Leith (1991) ให้ความหมายว่า ฐานข้อมูล คือ ข้อมูลจำนวนมากซึ่งได้
รับการจัดเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ และสามารถเรียกมาใช้ได้โดยง่าย

ยงยศ พรตปกรณ (2527) ให้ความหมายว่า ฐานข้อมูล คือ การรวมเอาข้อมูล
ต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้ร่วมกัน และเอาข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในงานต่าง ๆ

ทักษิณา สวานานนท์ (2533) ให้ความหมายว่า ฐานข้อมูล หมายถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
กันจัดเก็บไว้ในฐานเดียวกัน และมีการเตรียมการสำหรับปรับปรุง สำหรับขยายข้อมูลไว้พร้อม
สรรพอีกทั้งยังสามารถเรียกข้อมูลมาใช้ จากชุดคำสั่งที่แตกต่างกันได้โดยที่อาจเรียกหาเฉพาะ
ส่วนของข้อมูลที่ต้องการใช้ประโยชน์เท่านั้น

วรุช ตรีทิษบุตร (2529) ให้ความหมายว่า ฐานข้อมูล คือ การรวบรวมแฟ้มข้อมูลหลาย ๆ แฟ้มข้อมูลเข้าด้วยกันโดยมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการจัดความซ้ำซ้อนของข้อมูลออก และเก็บแฟ้มข้อมูลเหล่านี้ไว้ที่ศูนย์กลาง เพื่อการปฏิบัติงานร่วมกันและควบคุมดูแลรักษา เมื่อผู้ต้องการใช้งาน และผู้มีสิทธิจะใช้ข้อมูลนั้นสามารถดึงข้อมูลออกไปใช้ได้ข้อมูลบางส่วนอาจใช้ร่วมกับผู้อื่นได้ แต่บางส่วนผู้มีสิทธิเท่านั้นจึงจะสามารถใช้ได้

Keren (1983) ให้ความหมายว่าฐานข้อมูล คือที่รวมของข้อมูลหรือข่าวสารต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมเอาไว้ในระบบข้อมูล โครงสร้างของฐานข้อมูลจะถูกกำหนดขึ้นตามความต้องการของผู้ใช้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของเอกสารในแต่ละฐานข้อมูลจะมีการกำหนดรายละเอียดแตกต่างกัน เช่นการบันทึกรายการทางบรรณานุกรม หรือสารสังเขป แล้วนำมากำหนดเป็นส่วน ๆ ที่เรียกว่าแฟ้มข้อมูล(file) แต่ละแฟ้มข้อมูลจะประกอบด้วยระเบียบ(records) แต่ละระเบียบอาจมีการแบ่งย่อย เป็นเขตข้อมูลย่อย (subfields) เช่น สถานที่ วันที่ ชื่อ โดยใช่ ตารางนิยามเขตข้อมูล (Field Definition Table) ควบคุมไว้ ตารางนิยามเขตข้อมูลจะเป็นตัวกำหนดรายละเอียดของฐานข้อมูลนั้น ว่าในแต่ละระเบียบมีเขตข้อมูลอะไรบ้าง เขตข้อมูลใดจะถูกนำมาใช้ประโยชน์ ซึ่งสามารถใช้ในการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลได้

จากคำจำกัดความทั้งหมดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ฐานข้อมูลคือข้อมูลจำนวนมากที่มีความสัมพันธ์กัน ถูกรวบรวมมาจัดเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ เพื่อการควบคุมให้เป็นระบบทำให้ไม่มีข้อมูลซ้ำซ้อน และข้อมูลจะถูกแบ่งออกตามลักษณะของโครงสร้างของฐานข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ร่วมกัน

การจัดทําฐานข้อมูล

การจัดทําฐานข้อมูล เป็นรูปแบบของการจัดเก็บข้อมูล ที่พัฒนาขึ้นมาจากการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบแฟ้มเอกสารนํ้าเอกสารโดยทั่วไป เนื่องจากเมื่อจำนวนเอกสารนํ้าเอกสารเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการค้นหาซึ่งใช้เวลามาก บางครั้งมีเอกสารซ้ำซ้อนทำให้สิ้นเปลืองเนื้อที่และค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ การปรับปรุงแฟ้มเอกสารมีขั้นตอนมากขึ้น เพราะต้องปรับปรุงให้ครบทุกแฟ้ม ซึ่งเป็นการเพิ่มงานในการแก้ไขข้อมูล ถ้าไม่แก้ไขทุกแฟ้ม ข้อมูล

อาจไม่ถูกต้องตรงกัน นอกจากนี้หากเป็นการเก็บข้อมูลเอกสารของหลาย ๆ แผนกในหน่วยงานเดียวกัน การเกิดข้อมูลซ้ำซ้อนกันยิ่งมีมาก เนื่องจากทุกแผนกอาจจะเก็บข้อมูลซ้ำกัน การจัดเก็บเอกสารแบบนี้จึงไม่อาจตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ เพราะขาดความยืดหยุ่น ขาดประสิทธิภาพ (ธนนุช ศรีทิพย์บุตร และ สหิส ศรีทิพย์บุตร, 2533)

การจัดทำฐานข้อมูลจะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ข้างต้น และในการจัดทำฐานข้อมูลจะใช้โปรแกรมที่เป็นระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management System - DBMS) ช่วยในการสร้างและปรับปรุงฐานข้อมูลนั้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้ (วรรณุช ศรีทิพย์บุตร, 2529)

1. เพื่อช่วยให้การพัฒนาโปรแกรมการใช้งานง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น เสียค่าใช้จ่ายน้อยลงและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น
2. เพื่อให้ผู้ใช้สามารถที่จะทราบและเข้าใจได้ง่ายว่า ข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาใช้งานได้ตามแต่ความประสงค์ของผู้ใช้ซึ่งอาจแตกต่างกัน
3. เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเพิ่มเติมข้อมูลใหม่แต่ละรายการเข้าไปในฐานข้อมูล หรือขยายโครงสร้างของฐานข้อมูลได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขโปรแกรมปฏิบัติงานที่ใช้งานอยู่
4. เพื่อให้การเรียกใช้ข้อมูลสามารถทำได้ด้วยวิธีการที่ไม่ยุ่งยากลดผลกระทบที่ยุ่งยากซับซ้อนทั้งหมดไปให้กับระบบจัดการฐานข้อมูล
5. เพื่อให้มีการควบคุมข้อมูลให้มีความเชื่อถือได้และสอดคล้องกันอยู่เสมอ โดยมีระบบป้องกันไม่ให้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลเดียวกันในเวลาเดียวกัน ทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าข้อมูลจะไม่ถูกนำมาใช้งานโดยบุคคลที่ไม่มีสิทธิที่จะใช้
6. เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น จากความล้มเหลวของระบบคอมพิวเตอร์จากการโจรกรรมข้อมูล หรือจากการที่ข้อมูลสูญหายอันเนื่องมาจากความไม่ตั้งใจหลาย ๆ กรณีด้วยกันและเมื่อเกิดความเสียหาย ระบบจะทำการบูรณะข้อมูลให้กลับเข้าสู่สภาพปกติได้อย่างรวดเร็วและเป็นมาตรฐาน
7. เพื่อลดการซ้ำซ้อนของข้อมูลเนื่องจากข้อมูลที่เหมือนกัน สามารถเก็บบันทึกไว้เพียงรายการเดียวเพื่อการดำเนินงานหลายงานที่แตกต่างกัน

8. เพื่อการควบคุมให้ข้อมูลมีความถูกต้อง เช่นอาจมีการตรวจสอบค่าระหว่างช่วง (Range Check) และการควบคุมอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่าง ๆ ตามเงื่อนไขที่เป็นไปได้

เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ข้างต้นจึงทำให้ระบบจัดการฐานข้อมูลมีลักษณะการทำงานของระบบที่ครอบคลุมสมรรถนะการควบคุมและการใช้ข้อมูล ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (Davis and Olson, 1985)

1. ตารางนิยามฐานข้อมูล เป็นการจัดการเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะโครงสร้างของฐานข้อมูล เพื่อการนำเสนอข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ในตารางนิยามฐานข้อมูลจะประกอบด้วย ชื่อเขตข้อมูล ความยาวเขตข้อมูลและลักษณะข้อมูล
2. สมรรถนะในการการค้นคืนข้อมูล เป็นคุณสมบัติของระบบจัดการฐานข้อมูลในการสืบค้น เรียกแสดงข้อมูลและการออกเอาต์พุตต่าง ๆ ภายในฐานข้อมูล ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสืบค้นรอยาซ์คัทพีอัสระ การสืบค้นรอยาซ์คาสาคัญ การสืบค้นรอยาซ์นิพจน์บูลีน เป็นต้น
3. สมรรถนะในการการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย การเพิ่มข้อมูล การลบข้อมูล หรือการแก้ไขข้อมูลในฐานข้อมูล เป็นคุณสมบัติของระบบจัดการฐานข้อมูลในการเตรียมวิธีการเพื่อให้ผู้ใช้สามารถจัดเก็บข้อมูล เพิ่ม หรือลบข้อมูลภายในฐานข้อมูลได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใส่แผ่นงานช่วยในการป้อนข้อมูล การสร้างสัญลักษณ์แสดงการลบข้อมูลไว้ เพื่อรอการยืนยันจากผู้ใช้ก่อนการลบถาวร เป็นต้น
4. การเข้าถึงข้อมูล เป็นการจัดการเพื่อช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลได้โดยเร็ว โดยมีสมรรถนะในการเข้าถึงข้อมูล เช่น การ จัดทำเมนูสำหรับผู้ใช้ การจัดฟังก์ชันคีย์สำหรับเรียกใช้ข้อมูล เป็นต้น
5. ความสามารถในการควบคุมความคงสภาพของข้อมูล เป็นคุณสมบัติในการปกป้องรักษาข้อมูลมิให้เกิดความเสียหายทั้งที่เกิดจากการรุกรานของบุคคลภายนอก หรือเกิดจากผู้ใช้ หากคำสั่งผิดร้ายรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือเกิดจากข้อบกพร่องของระบบเองก็ตาม การปกป้องรักษาข้อมูลจึงเป็นกระบวนการที่จะควบคุมความคงสภาพของข้อมูลไว้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นการทำสำเนาข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การกำหนดสิทธิของผู้ใช้ทุกระดับ เป็นต้น

6. ระบบจัดการข้อมูล เป็นคุณสมบัติอีกประการของระบบจัดการฐานข้อมูลในการที่จะดำเนินการประสานการทำงานของแต่ละข้อมูล หลาย ๆ แห่ง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้งานการเรียกใช้ฐานข้อมูล ทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการควบคุมการทำงานอื่น ๆ ของระบบฐานข้อมูลนั้นด้วย เช่น การจัดการให้ข้อมูลทำงานและเรียกใช้ข้อมูลได้ในลักษณะแบทช์ หรือออนไลน์ การควบคุมความซ้ำซ้อนของข้อมูล หรือ การดำเนินการเพื่อกลับเข้าสู่สภาพปกติหลังจากเกิดการขัดข้อง เป็นต้น

7. การเปลี่ยนแปลงแก้ไขและปรับปรุงฐานข้อมูล เป็นความสามารถของระบบในการบำรุงรักษาฐานข้อมูล ซึ่งเมื่อระบบทำงานไประยะหนึ่ง ฐานข้อมูลอาจมีขนาดใหญ่ขึ้น ระยะเวลาสำหรับการเรียกใช้ข้อมูลอาจมากขึ้น ทำให้ผู้ใช้งานพอใจในระบบ ดังนั้นระบบจึงต้องมีสมรรถนะที่จะสามารถปรับปรุงหรือขยายโครงสร้างของฐานข้อมูลได้

ดังนั้นการที่มีระบบการจัดการฐานข้อมูลที่มีสมรรถนะดังกล่าวข้างต้น ย่อมจะทำให้เกิดฐานข้อมูลที่ดี

จรรยาบรรณ แก้วกังวาล (2536) กล่าวถึงลักษณะของฐานข้อมูลที่ดีว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้หลายรูปแบบ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้หลายระดับ
2. ผู้ใช้สามารถเรียกข้อมูลขึ้นมาใช้ได้หลายวิธี ตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน
3. มีการควบคุมการทำงานของแต่ละหน่วยเก็บรักษาข้อมูลภายในระบบทั้งหมด
4. ข้อมูลและโปรแกรมมีความเป็นอิสระต่อกัน คือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงค่าของข้อมูล ก็ไม่ต้องแก้ไขโปรแกรม หรือเมื่อแก้ไขโปรแกรมก็ไม่ต้องแก้ไขโครงสร้างของข้อมูลด้วย
5. ข้อมูลที่เก็บอยู่ในแฟ้มข้อมูลต่าง ๆ ในระบบฐานข้อมูลมีความสมบูรณ์ เชื่อถือได้

ฐานข้อมูลทางกฎหมายในต่างประเทศ

ฐานข้อมูล LEXIS

ประวัติ

การจัดทำระบบฐานข้อมูลทางกฎหมายเริ่มต้นขึ้นในต้นปี ค.ศ. 1960 ที่มหาวิทยาลัย พิตส์เบิร์ก เมื่อ ศาสตราจารย์ Horthy ได้จัดสร้างฐานข้อมูลของตัวบทกฎหมาย ด้านการ สาธารณะสุขของ 50 มลรัฐ ลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่โดยใช้บัตรเจาะรูเป็นสื่อนำเข้า ข้อมูลลงในเทปแม่เหล็ก ต่อมาในปีค.ศ. 1965 ศาสตราจารย์ Horthy และเพื่อนร่วมงานได้ เริ่มต้นนำเอาคำพิพากษาศาลฎีกาของศาลสูงสหรัฐและคำพิพากษาศาลฎีกาของมลรัฐเพนซิลเวเนียบันทึก ลงในเทปแม่เหล็ก เพื่อทดลองดูว่าระบบคอมพิวเตอร์จะสามารถจัดการเก็บข้อมูล ที่มีความยาว มาก ๆ ได้หรือไม่ ซึ่งผลของการทดลองปรากฏว่าสามารถทำได้ จึงได้ทดลองให้บริการสืบค้น โดยจำกัดเฉพาะคำขอสืบค้นจากนักกฎหมายภายนอกสถาบัน การสืบค้นใช้เวลาเพียงข้ามคืน ผู้ขอจะได้รับการสืบค้นทางโทรศัพท์ หรือทางไปรษณีย์ต่อมา The Ohio Legal Center Institute ภายใต้การอำนวยการของ James L. Young สนใจโครงการของศาสตราจารย์ Horthy และผลักดันให้มีการจัดทำโครงการของ The Ohio Legal Center Institute ขึ้น โดยในปี ค.ศ. 1966 William G. Harrington ได้เริ่มศึกษาถึงประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโปรแกรม ซึ่งสามารถนำมาช่วยในการทวิจ้ยทาง กฎหมายได้ และได้ติดต่อกับศาสตราจารย์ Horthy เพื่อขอความร่วมมือในการทำโครงการ ดังกล่าวกำหนดระยะเวลาของโครงการไว้ 5 ปีโครงการของ The Ohio Legal Center Institute นับเป็นรากฐานของระบบคอมพิวเตอร์ช่วยในการทวิจ้ยด้านกฎหมาย (Computer Assisted Legal Research - CALR) ของฐานข้อมูล LEXIS และ ฐานข้อมูล WESTLAW ในปัจจุบัน ระบบที่ The Ohio Legal Center Institute ต้องการเป็นฐานข้อมูลชนิด เนื้อหาเต็ม ทั่วฐานข้อมูลตรรกะนี้ ต้องสามารถให้บริการสืบค้นทางไกลได้ และต้องเป็น

ระบบช่วยค้นกฎหมายที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างกว้างขวาง ระบบฐานข้อมูลที่ศาสตราจารย์ Horthy คิดขึ้นก็ไม่ใช่ตรรกะนี้ แต่เป็นการสืบค้นด้วยนิพจน์บูลีน (Boolean Logic) เพื่อนำไปสู่เนื้อหาของกฎหมาย แต่กลุ่ม The Ohio Legal Center Institute ไม่ต้องการให้นักกฎหมายใช้คำสั่งตามความพอใจจึงกำหนดคำสั่งตรรกะขึ้น (Adhoc Index) ส่วนเนื้อหาของกฎหมายต้องเป็นชนิดเนื้อหาเต็มไม่ใช่คำอธิบายหัวข้อหรือฎีกาย่อ ดังนั้นในปี ค.ศ.1967 บริษัท Data Central ได้ยื่นข้อเสนอในการจัดทำระบบช่วยค้นกฎหมายตามแบบที่กลุ่ม The Ohio Legal Center Institute ต้องการให้กับ The Ohio Bar Association โดยเรียกระบบนี้ว่า OBAR (Ohio Bar Automated Research) และมีข้อตกลงในการแบ่งกำไร ที่ได้จากการขายบริการการสืบค้นแก่นักกฎหมายของ The Ohio Bar Association

ปี ค.ศ. 1969 การทดลองประสบความสำเร็จแต่กลับไม่มีผลกำไร จนในที่สุดบริษัท Data Central ต้องถูกกลืนเข้ารวมกับบริษัท Mead Corporation กลายเป็นบริษัท Mead Data Central ซึ่งได้ทำการพัฒนาระบบการสืบค้นสารสนเทศทางกฎหมายต่อไป ในสิ้นปี ค.ศ. 1972 การทดลองระบบช่วยค้นกฎหมาย OBAR ในระยะที่ 2 เสร็จสมบูรณ์ กลายเป็นระบบที่ได้รับความนิยมยอมรับโดยทั่วไป มีผู้ต้องการใช้บริการของ OBAR สูงมาก และแพร่หลายไปในต่างประเทศ บริษัท Mead Data Central จึงได้เปลี่ยนชื่อระบบนี้ใหม่ เป็น LEXIS (LEXIS หมายถึง บริการสารสนเทศทางกฎหมาย มาจากคำว่า LEX ซึ่งมาจากภาษาละติน แปลว่า LAW และ IS มาจากคำว่า Information Service) ระบบฐานข้อมูล LEXIS ได้รับการเปิดเผยในการประชุม Overseas Press Club ในนิวยอร์ก เมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1973 เพื่อการหาสมาชิก นับแต่นั้น LEXIS ได้รับการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ โปรแกรมใหม่ ๆ ถูกเขียนเพิ่มเติม มีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับระบบ และมีจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้น (Harrington, 1985)

การสร้างฐานข้อมูล

LEXIS ให้บริการข้อมูลของบรรดคดีและกฎหมายที่เป็นเนื้อหาเต็ม โดยในฐานข้อมูล LEXIS จะจัดเก็บคำที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในฐานข้อมูล ยกเว้นคำ a, an, the เมื่อต้องการค้นคำ คอมพิวเตอร์จะทำการค้นหาศัพท์ต่างๆ จากคำที่จัดเก็บ ซึ่งบริษัท Mead Data Central รับรองว่าสามารถค้นหาที่ต้องการได้ถึง 90% ภายในเวลา 15-20 วินาที ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายจากฐานข้อมูลของประเทศต่าง ๆ จำนวน 17 ฐาน เช่น ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในเครือจักรภพ ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศอื่น ๆ อีกกว่า 44 ประเทศ ในการสืบค้นข้อมูลเริ่มแรก ผู้ใช้จะต้องโทรศัพท์ติดต่อไปยังศูนย์คอมพิวเตอร์ที่ Ohio โดยบอกเลขประจำตัวผู้สืบค้นซึ่งทางบริษัทเป็นผู้กำหนดให้ เพื่อขออนุญาตติดต่อกับระบบ ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้จะปรากฏในใบเรียกเก็บค่าบริการจากสมาชิก ต่อจากนั้นรายชื่อแฟ้มข้อมูลอย่างย่อจะปรากฏบนจอภาพ หากผู้ใช้ต้องการดูส่วนของรายละเอียดก็ขอได้ เมื่อผู้ใช้เลือกแฟ้มข้อมูลได้ ระบบจะอนุญาตให้ทำการสืบค้นโดยกรอกคำที่ต้องการสืบค้นลงในช่องสี่เหลี่ยม จากนั้นจำกัดการค้นหาให้แคบเข้า โดยเลือกว่าจะค้นบรรดคดีหรือกฎหมาย การเข้าถึงคำค้นอาจนำมาเชื่อมด้วยการใช้ดัชนีบูลีน เพื่อให้ระบบสืบค้นคำที่ปรากฏในที่ต่าง ๆ ห่างออกไปประมาณกี่คำก็ได้แล้วแต่กำหนด จากผลการสืบค้นแต่ละรายการ ระบบจะแสดงให้เห็นถึงคำค้นที่มีความสัมพันธ์กับเรื่องที่ต้องการค้น แล้วระบบจะอนุญาตให้ขอดูข้อมูลของเรื่องนั้นจากหน้าต่างซึ่งปรากฏข้อแนะนำจอภาพอีกทีหนึ่ง นอกจากนี้การขอดูเนื้อหาที่สามารถขอดูได้โดยใช้ฟังก์ชันสำหรับการขอดูเนื้อหาเต็ม

ปัจจุบันฐานข้อมูลของ LEXIS ใต้รับการยอมรับโดยทั่วไป มีสมาชิกจำนวนมาก ทั้งที่เป็นผู้พิพากษา องค์กรทั้งของภาครัฐและเอกชน หน่วยงานที่ดำเนินการภายใต้กฎหมายการค้า สถาบันสอนกฎหมาย สำนักงานทนายความ และห้องสมุดกฎหมายต่าง ๆ ทั่วสหรัฐอเมริกา ซึ่งตามสถิติของฝ่ายประชาสัมพันธ์ของบริษัท Mead Data Central ระบุว่า มีผู้สืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลของ LEXIS กว่า 50,000 คนในแต่ละวัน และมีสมาชิกที่เป็นนักกฎหมายและนักวิจัยอยู่กว่า 210,000 คน (Arentowicz, 1991)

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

คอมพิวเตอร์ที่ใช้เป็นหน่วยประมวลผลกลางที่บริษัท Mead Data Central ใช้สร้างฐานข้อมูลของ LEXIS เป็นระบบคอมพิวเตอร์เมนเฟรม ส่วนเครื่องที่ผู้ใช้สามารถ ใช้เรียกข้อมูลจะเป็นเทอร์มินอล คือมีเฉพาะแป้นพิมพ์กับจอภาพ หรืออาจมีเครื่องพิมพ์สำหรับการพิมพ์ข้อมูลออกทางกระดาษ ซึ่งทั้งหมดจะเป็นเครื่องยี่ห้ออะไรก็ได้ ที่สามารถใช้กับระบบประมวลผลค่าได้ แต่หากสมาชิกจะใช้เทอร์มินอลของบริษัท Mead Data Central ก็จะสามารถสืบค้นข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น (Arentowicz, 1991)

ฐานข้อมูล WESTLAW

ประวัติ

ในปี ค.ศ. 1973 บริษัท West Publishing Company ได้คิดระบบการสืบค้นสารนิเทศทางกฎหมายขึ้น และตั้งชื่อระบบว่า WESTLAW ซึ่งเป็นผลมาจากโครงการวิจัยที่ Queens University ใน Kingston, Ontario ระบบ WESTLAW ได้รับการเสนอเข้าสู่ตลาดในเดือนกันยายน ค.ศ. 1975 ในตอนเริ่มแรก โปรแกรมการสืบค้นของ WESTLAW ยังเป็นโปรแกรมที่ช้ายาก และการสืบค้นไม่ได้ผลเท่าที่ควร การติดต่อสื่อสารต้องเข้าสู่สายในราคาค่อนข้างแพงทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการบอกรับเป็นสมาชิก และฐานข้อมูล WESTLAW ยังค้นได้เฉพาะหัวข้อกฎหมายจากฎีกาเท่านั้น ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1976 บริษัท West Publishing Company ได้เริ่มคิดสร้างระบบฐานข้อมูลชนิดเนื้อหาเต็มขึ้นบ้าง แต่ฐานข้อมูลของ WESTLAW จะสืบค้นได้สองลักษณะ คือแบบเนื้อหาเต็ม และแบบฎีกาย่อ ความคิดดังกล่าวได้รับการยอมรับจากนักกฎหมายทั่วโลก ทุกรูปแบบ WESTLAW ก็มีปัญหาในเรื่องอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โปรแกรมและระบบโทรคมนาคม ต่อมาในตอนต้น ค.ศ. 1980 บริษัท West Publishing Company เริ่มคิดโปรแกรมสำหรับ WESTLAW ใหม่ ให้มีสมรรถนะที่ดีขึ้น สามารถสืบค้นข้อมูลได้ในเวลาอันรวดเร็วด้วยคำที่เลือกได้จากบรรณานุกรมคำค้นในระบบงานวิจัย

ปัจจุบัน WESTLAW เป็นระบบที่มีสมรรถนะในการสืบค้นสูง ใช้ง่ายและมีบริการที่ดียืดหยุ่นสามารถสืบค้นได้ทั้งหัวข้อกฎหมายจากคำพิพากษาศาลฎีกาและฎีกาย่อในรูปแบบเนื้อหาเต็ม (Harrington, 1985)

การสร้างฐานข้อมูล

ฐานข้อมูลของ WESTLAW ให้บริการข้อมูลในรูปแบบเนื้อหาเต็มของหัวข้อกฎหมายหรือย่อกฎหมาย โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ ประกอบด้วยฐานข้อมูลของ คำพิพากษาศาลฎีกาของรัฐบาล ฐานข้อมูลคำพิพากษาศาลฎีกาของประเทศ กฎหมายการค้าและการผูกขาด กฎหมายล้มละลาย กฎหมายสถานะแวดล้อม กฎหมายระหว่างประเทศ บทความในวารสารกฎหมาย บทความในวารสารทนายความ คำบรรยายกฎหมาย พจนานุกรมทางกฎหมาย และฐานข้อมูลที่จัดทำโดยสำนักพิมพ์อื่น ๆ เช่น The American Bar Association, The Bureau of National Affairs Inc., Clark Boardman Callaghan และ Commerce Clearing House, Inc. (West Publishing Company, 1991)

การสืบค้นในระบบ WESTLAW ต้องผ่านสายโทรศัพท์ ผู้ใช้จะเห็นหัวข้อของรายชื่อฐานข้อมูลของ WESTLAW ปรากฏขึ้นที่หน้าจอภาพ ผู้ใช้จะสามารถเลือกหัวข้อที่ตนสนใจได้ เมื่อเลือกแล้ว รายการฐานข้อมูลที่อยู่ในหัวข้อที่ผู้ใช้สนใจ และเลือกทำการสืบค้นจะปรากฏขึ้น ข้อดีของการแสดงผลหน้าจอในลักษณะนี้ คือ ผู้ใช้ไม่ต้องเสียเวลาเรียกดู Directory ทุกหน้า ที่เกี่ยวข้องกับไปด้วยลักษณะการสืบค้นของ WESTLAW คล้ายคลึงกับของ LEXIS การขอค้นจะถูกพิมพ์ผ่านแป้นพิมพ์ และแสดงผลออกทางหน้าจอภาพเมื่อผู้ใช้แน่ใจว่าคำขอถูกต้องคอมพิวเตอร์ จะทำการตรวจสอบ และทำการสืบค้นให้ WESTLAW ใช้นิพจน์บูลีนในการสร้างคำสืบค้น คำหลัก จะถูกนำมาเชื่อมโยงกันและมีการค้นคำใกล้เคียง เช่นเดียวกับ LEXIS การเชื่อมโยงคำต่าง ๆ สามารถใช้สืบค้นได้ทั้งในประโยคเดียวกันหรือในย่อหน้าเดียวกัน เช่น การค้นคำพิพากษาศาลฎีกาที่ผู้ร้องต้องการทราบชื่อผู้พิพากษาก็สามารถสืบค้นได้โดยการกำหนดชื่อผู้พิพากษา ชื่อเมือง หรือชื่อศาล หรือแม้แต่ชื่อทนายความ ชื่อกฎหมาย หรือระเบียบต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้ใช้สามารถสืบค้นความเห็นของศาลได้โดยสืบค้นจากชื่อผู้พิพากษา หรือคำเฉพาะ การค้นโดยใช้ Citation

หรือข้อคดี หรือกำหนดปี กำหนดระยะเวลาที่ต้องการค้นหาได้ หรือจะใช้คำเชื่อมโยงต่าง ๆ ในการค้นครั้งเดียวกัน เป็นต้น ตัวเลขระบุจำนวนทั้งหมดของเอกสารที่ค้นหาได้ จะปรากฏบนบรรทัดแรกของหัวข้อเอกสาร หรือคดีที่ต้องการสืบค้น ผู้ใช้จะสามารถเลือกวิธีที่จะสืบค้นหาได้ โดยให้ระบบทำการสืบค้นเรียงตามลำดับปี.ศ. หรือเอกสารที่มีความทันสมัยมากที่สุดก่อน หรือสืบค้นที่จำนวนของคำที่มีความแตกต่างกันมากที่สุดก่อน ผู้ใช้สามารถเลือกวิธีการสืบค้นหาได้จากหน้าจอทางเลือกที่ปรากฏโดยอัตโนมัติ

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

WESTLAW ใช้ระบบคอมพิวเตอร์เมนเฟรมเป็นระบบประมวลผลกลาง อุปกรณ์ที่ใช้กับระบบ WESTLAW ได้แก่ เทอร์มินอล ซึ่งมีแป้นพิมพ์และจอภาพ เครื่องพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพสูง เครื่องถ่ายโทรคมนาคม ผลที่ได้จากการสืบค้นด้วยระบบของ WESTLAW สามารถเรียกดูได้โดยใช้ชุดคำสั่งประมวลผลบนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์

WESTLAW เปิดศูนย์ฝึกอบรมขึ้นในเมืองใหญ่ ๆ หลายเมืองเรียกว่า Education Centers เช่น ในเมืองชิคาโก ลอสแอนเจลิส นิวยอร์ก เซนต์พอล วอชิงตันดี ซี ฟินิกซ์ ลิตเติ้ล ร็อก ซานฟรานซิสโก นิวออร์ลีอันส์ ดัลลัส ฮุสตันและอาร์ลิงตัน นอกจากนั้นทางบริษัทจะจัดสัมมนาเป็นกรณีพิเศษให้แก่สมาชิกเป็นครั้งคราว

WESTLAW มีข้อเสนอพิเศษแก่สมาชิกซึ่งจะได้รับการบริการดังต่อไปนี้

1. บริการด้านคดีความ (Litigation Support Service) ซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับระบบผ่านจอภาพและอุปกรณ์เดียวกันกับระบบ WESTLAW ระบบดังกล่าวเป็นของบริษัท Aspen Systems Corporation ให้บริการโปรแกรมการจัดการข้อมูลทางการศาลเพื่อการจัดเก็บและค้นหาเอกสารในขณะที่ยังอยู่ระหว่างดำเนินคดี

2. บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์จัดโดย MCI Digital Information Services Corporation ด้วยระบบ MCI-Mail สมาชิกสามารถส่งหรือรับข้อความจากหน่วยงานทางกฎหมายอื่น ๆ ที่บอกรับ WESTLAW ได้

3. บริการาปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เทเล็กซ์ การประชุมผ่านศูนย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Conference) และ Bulletin Board จากระบบเครือข่าย ABA/Net

4. บริการสืบค้นข่าวจากหนังสือพิมพ์ หรือข่าวอื่น ๆจากระบบบริการฐานข้อมูลอื่น ๆ เช่น ฐานข้อมูลทางธุรกิจ, ข้อมูลการเงินและตลาดหุ้น จากระบบ Vu-Text

ฐานข้อมูล CELEX

ประวัติ

ฐานข้อมูล CELEX เป็นระบบฐานข้อมูลทางกฎหมาย ของกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป (European Communities Countries) ตั้งขึ้นที่กรุงบรัสเซล (Brussels) วัตถุประสงค์ของการผลิตฐานข้อมูลนี้ เพื่อบริการการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายของประเทศประชาคมยุโรป ที่ยังมีผลใช้บังคับมาปัจจุบันรวมถึงข้อมูลคำพิพากษาของศาลสูง มีคำพิพากษาและคำสั่งศาล ตั้งแต่ปี ค.ศ.1954 และความเห็นของผู้พิพากษา ตั้งแต่ปี ค.ศ.1965 นอกจากนี้ยังมีคำอธิบายกฎหมาย และต้นร่างของกฎหมาย กระทั่งของสมาชิกสภายุโรปที่มีถึงสภายุโรปตั้งแต่ ค.ศ. 1979 ความเห็นของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมของประชาคมยุโรป ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1975

การสร้างฐานข้อมูล

ระบบฐานข้อมูล CELEX มีลักษณะเป็นระบบฐานข้อมูลชนิดเนื้อหาเต็ม การแสดงผลของข้อมูลใช้ของทางการของประเทศกลุ่มสมาชิกทุกประเทศ ยกเว้นภาษาไอริช การติดต่อสืบค้นทำได้ทั้งแบบการสืบค้นทางไกล โดยผ่าน Gateway ของ LEXIS และในรูปของ CD ROM ซึ่งง่ายและสามารถสืบค้นได้รวดเร็วกว่า (Jeffries, 1991)

ระบบฐานข้อมูล CELEX แบ่งการจัดเก็บข้อมูลออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ 8 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 เก็บข้อมูลสนธิสัญญาที่ออกโดยประชาคมยุโรป รวมทั้งสนธิสัญญาระดับที่แก้ไขหรือเพิ่มเติมของสนธิสัญญาระดับนั้น ๆ รวมทั้งสนธิสัญญาที่มีการลงนามเข้าเป็นสมาชิกภาพในประชาคมยุโรป สนธิสัญญากรุงปารีส (Treaty of Paris) ซึ่งออกโดยองค์การถ่านหินและ

เหล็กกล้า (The European Coal and Steel Community-ECSC) สนธิสัญญากรุงโรม (Treaty of Rome) ซึ่งออกโดยประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community - EEC) สนธิสัญญากรุงโรม ซึ่งออกโดยองค์การพลังงานปรมาณูยุโรป (Energy Community - EURATOM)

หมวดที่ 2 เก็บข้อมูลที่เป็นความตกลงและบทบัญญัติของกฎหมายอื่นๆ ที่มีผลมาจากความสัมพันธ์ภายนอกประชาคมยุโรปอันเกิดจากประเทศสมาชิกและความสัมพันธ์ดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับประชาคมยุโรป ได้แก่ความตกลงระหว่างประเทศกรีซ ตุรกี ออฟริกัน และประเทศแถบมหาสมุทรคาริเบียนและมหาสมุทรแปซิฟิก

หมวดที่ 3 เก็บข้อมูลที่เป็นกฎบังคับ (Regulations) คำตัดสินทั่วไป (General Decisions) กฎคำสั่ง (Directives) คำรับรอง (Recommendations) คำตัดสิน (Decisions) ของ EURATOM และคำตัดสินของ ECSC (EUROPEAN COAL AND STEEL COMMUNITY) กฎบังคับ ได้แก่ ตัวบทกฎหมายที่มีผลทั่ว ๆ ไปผูกมัดและใช้บังคับต่อประเทศสมาชิกทั้งหมดโดยตรงเพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาคม กฎคำสั่งเป็นกฎเกณฑ์ที่ผูกมัดรัฐสมาชิกที่กฎคำสั่งนั้นกล่าวถึงเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น แต่รัฐสามารถเลือกวิธีการปฏิบัติได้ เพื่อให้ผลของกฎคำสั่งนั้นเกิดขึ้น ดังนั้น กฎคำสั่งจึงมีเจตนารมณ์แตกต่างกับกฎบังคับ ส่วนคำตัดสินของ EEC และ EURATOM และคำตัดสินของ ECSC เป็นกฎหมายที่ผูกมัดโดยตรงต่อผู้ที่ถูกกล่าวถึงโดยคณะมนตรีและคณะกรรมการที่จะออกคำตัดสินนี้แก่รัฐสมาชิก หรือนิติบุคคล คำตัดสินนี้มีผลผูกมัดเต็มที่ และไม่ให้อุปถัมภ์แก่การตั้งถิ่นฐานในการปฏิบัติ

หมวดที่ 4 เก็บข้อมูลที่เป็นกฎหมายที่ไม่ใช่ข้อผูกมัด (Non Binding Legislations) ได้แก่ ความเห็น (Opinions) ของ EEC และคำรับรอง (Recommendations) ของ EURATOM ที่ให้กับประเทศสมาชิก ซึ่งให้เห็นถึงสภาพการณ์หรือทางปฏิบัติที่รัฐควรกระทำ ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง แต่ไม่ได้มีข้อผูกมัดว่ารัฐจะต้องปฏิบัติตามความเห็นนั้น ๆ

หมวดที่ 5 เก็บข้อมูลที่เป็นกฎหมายฉบับร่าง (Preparatory Work) และเอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย (Proposed Legislation) รวบรวมข้อมูลตั้งแต่ ค.ศ. 1979 - ปัจจุบัน นอกจากนั้นในหมวดนี้ ยังมีสรุปผลการประชุมของสภายุโรปตั้งแต่ ค.ศ. 1979 - 1990 ความเห็นของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม ตั้งแต่ ค.ศ. 1975 - 1992 รวมทั้งความเห็นของผู้พิพากษาผู้ทำหน้าที่แก้ไขกฎหมายตั้งแต่ ค.ศ. 1977-1992

หมวดที่ 6 เก็บข้อมูลของคำพิพากษาโดยศาลสถิตยุติธรรมของประชาคมยุโรปแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่คำพิพากษา (Court Decision) โดยมีข้อมูลชนิดเนื้อหาเต็มของคำพิพากษาศาล ตั้งแต่ ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน และความเห็นของผู้พิพากษา ตั้งแต่ ค.ศ. 1965 - ปัจจุบัน

หมวดที่ 7 เก็บข้อมูลการแก้ไขกฎหมายของชาติต่าง ๆ (National Implementation) โดยรวบรวมข้อมูลการอ้างอิงในการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับ EC ของประเทศสมาชิก เนื่องจากมีข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิกกับประชาคมยุโรป ว่า ในการแก้ไขกฎหมายแต่ละครั้ง ประเทศสมาชิกต้องรับผิดชอบในการให้ข้อมูลอ้างอิงเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายนั้น ๆ ให้ประชาคมยุโรปรับทราบไว้ด้วย

หมวดที่ 8 เก็บข้อมูลของ กระทู้คำถามของรัฐสภา (Parliamentary Question) ซึ่งเป็นข้อมูลอ้างอิงถึงคำถามที่หยิบยกขึ้นมา โดยประเทศสมาชิกของสภายุโรป ตั้งแต่ มิถุนายน ค.ศ. 1979 เป็นต้นไป

ฐานข้อมูล JURIS

ประวัติ

ในปลายทศวรรษที่ 1960 ต้นทศวรรษ 1970 ประเทศต่าง ๆ ในโลกอุตสาหกรรมต่างต้องเผชิญปัญหาเดียวกัน ไม่ว่าในสาขาวิชากฎหมายหรือสาขาวิชาอื่น นั่นคือ การเพิ่มจำนวนของข้อมูลข่าวสารในสาขาวิชากฎหมาย ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาการเพิ่มขึ้นของตัวบทกฎหมายรัฐบาลเยอรมัน โดยกระทรวงยุติธรรมได้พัฒนาระบบจัดเก็บและค้นคืนข้อมูลทางกฎหมายด้วยคอมพิวเตอร์ (Computerized Legal Information System) ขึ้นในปี ค.ศ. 1973

(Goedan ,1986) โครงการนี้ใช้เวลาหลายปีในการเตรียมขั้นตอนต่าง ๆ และใช้ชื่อโครงการว่า JURIS โดยระบบได้ถูกสร้างขึ้นและทดสอบหลายต่อหลายครั้ง จนเป็นผลสำเร็จในปี ค.ศ. 1984 ต่อมาในปี ค.ศ.1985 ก็ได้เปลี่ยนไปอยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทเอกชนซึ่งให้การสนับสนุนในด้านการเงิน

การสร้างฐานข้อมูล

JURIS เป็นระบบที่มีสมรรถนะเอื้อต่อการป้อนข้อมูล ก่อนการบันทึกข้อมูลเอกสาร ทุกชิ้นจะผ่านการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูล ซึ่งหมายความว่าเอกสารจะถูกแยกออกเป็น ส่วน ๆ และบันทึกแต่ละส่วนลงในแต่ละเขตข้อมูล อันได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อศาล วันที่และแหล่งข้อมูล มีการให้คำอธิบายสำหรับเขตข้อมูลต่าง ๆ เช่น ให้แหล่งอ้างอิงของบทความทางกฎหมาย ให้คำจำกัดความในรูปของศัพท์บัญญัติ ข้อมูลที่เป็นเนื้อหาเต็มจะได้รับการจัดทราตรรชนีสำหรับใช้เป็นคำค้นโดยอัตโนมัติ ดังนั้นคำทุกคำที่มีอยู่ในข้อความทั้งหมดจะถูกกำหนดให้เป็นคำค้น นอกเหนือจากคำที่ได้รับการกำหนดจากผู้เชี่ยวชาญแล้วในตอนแรก การกำหนดลักษณะของคำค้นแบบนี้ไม่เหมือนกับระบบของ WESTLAW และ LEXIS เพราะระบบ JURIS เปิดโอกาสให้ผู้ใช้เริ่มต้นการค้นด้วยการใช้เทคนิคพิเศษ เช่น ให้ใส่คำสั่งยาว ๆ เข้าไปในการทำโปรแกรมสั้น ๆ ซึ่งทำให้ผู้ใช้ที่ไม่ได้รับการฝึกหัดมาก่อนใช้ระบบนี้ยาก (Muller,1991)

ระบบ JURIS เป็นรากฐานของการค้นข้อมูลทางกฎหมายในประเทศเยอรมัน จัดทำโดยศาลยุติธรรมต่าง ๆ ในการจัดทาระบบจัดเก็บข้อมูลนี้ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงาน ประกอบด้วย ศาลสังคมกลาง (Federal Social Court) ศาลแรงงานกลาง (Federal Labour Court) และศาลภาษี (Federal Finance Court) เข้าร่วมในโครงการจัดเก็บข้อมูลของศาลเหล่านั้น ต่อมาปี ค.ศ. 1980 ศาลสูงสุด (Federal Supreme Court) และศาลปกครอง(Federal Administrative Court) ก็เข้าร่วมในโครงการนี้ โดยกระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลของกฎหมายกลาง(Federal Laws) และตัวบทกฎหมายกลาง ส่วนเอกสารอื่น หน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในโครงการแบ่งกันรับผิดชอบตามลักษณะของกฎหมายที่หน่วยงานนั้นรับผิดชอบ จนถึงค.ศ. 1990 ระบบจัดการฐานข้อมูลทาง

กฎหมาย JURIS จัดเก็บข้อมูลทางกฎหมายไว้ถึง 819,707 ฉบับแยกออกเป็นแฟ้มข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แฟ้มคำพิพากษา (Case Law File) เก็บคำพิพากษาศาลจำนวน 329,634 ฉบับ จำนวนคำพิพากษาเหล่านี้มี 40,000 ฉบับเป็นคำพิพากษาที่ยังไม่ได้รับการตีพิมพ์ แต่เผยแพร่เฉพาะใน JURIS เท่านั้น คำพิพากษาคดีเหล่านี้มาจากที่เก็บเอกสารราชการของศาลหรือจากวารสารกว่า 190 ชื่อ และเอกสารอื่น ๆ ประมาณ 25เปอร์เซ็นต์ ของคดีเหล่านี้ได้รับการบันทึกในรูปแบบข้อมูลเนื้อหาเต็ม และส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับคดีของศาลสูง (Federal Constitutional Court) กับศาลภาษี ในตอนท้ายของข้อมูลอาจมีบทคัดย่อบันทึกอยู่ด้วย ซึ่งไม่เหมือนกับ LEXIS หรือ WESTLAW ที่ซึ่งนักวิจัยยังคงต้องฟังห้องสมุดกฎหมายในการค้นหาตัวต้นฉบับตามแบบดั้งเดิมอยู่

2. แฟ้มข้อมูลบรรณานุกรมของบทความทางกฎหมาย ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้นกว่า 293,924 บทความ ในแฟ้มข้อมูลบรรณานุกรมนี้ นอกจากจะมีรายละเอียดของบรรณานุกรมแล้ว ยังมีบทคัดย่อ มีการให้รายละเอียดของบทความและให้คำค้นที่เป็นศัพท์บัญญัติไว้ด้วย แต่จุดอ่อนของแฟ้มข้อมูลนี้ ก็คือการให้รายละเอียดทางบรรณานุกรม ไม่ได้ทำตามแบบมาตรฐานของการทำรายการทางบรรณานุกรม ทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติเลย (เช่น AACR2 หรือ ระบบของ German ชื่อ RAK) ซึ่งกำหนดขึ้นโดยบรรณารักษ์อาชีพ แต่เนื่องมาจากแฟ้มข้อมูลนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อช่วยการค้นหาข้อมูลในเบื้องต้นก่อนการใช้ห้องสมุดกฎหมาย ดังนั้นนักกฎหมายจึงอาจพบว่าการจัดการเอกสารและการลงรายการไม่เป็นมาตรฐาน

3. แฟ้มข้อมูลบรรณานุกรมเอกสารหรือหนังสือ ซึ่งได้แก่ ตำรา ความเห็นของศาลและรายการบรรณานุกรมของห้องสมุดศาลสังคมกลาง (Federal Social Court Library) รวบรวมข้อมูลกว่า 27,000 ระเบียบ แต่รายการที่บันทึกเหล่านี้จัดทำมาซึ่งบรรณารักษ์แต่เป็นนักเอกสารสนเทศ ซึ่งไม่ได้ใช้แบบแผนการลงรายการบรรณานุกรมตามมาตรฐาน แต่ในบทคัดย่อจะปรากฏรายการสารบัญของหนังสือแต่ละเล่มอยู่ในแฟ้มข้อมูลด้วย

4. แฟ้มข้อมูลกฎหมายปกครอง (Administrative Regulations) ซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานราชการต่าง ๆ มีเอกสารประมาณ 32,271 รายการ ประมาณ 50 % เป็นข้อมูลชนิดเนื้อหาเต็ม ข้อมูลทั้งหมดมีบทคัดย่อ

5. แฟ้มข้อมูลกฎหมายกลาง (Federal Law) ได้แก่ พระราชบัญญัติ และตัวบทกฎหมาย ในต้นเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 1990 มีพระราชบัญญัติทั้งหมดประมาณ 4,900 ฉบับ และมีกฎหมายอื่น ๆ ในแฟ้มข้อมูลกว่า 130,000 ฉบับ แฟ้มข้อมูลนี้เก็บข้อมูลครอบคลุมกฎหมายที่ยังใช้บังคับของเยอรมันและกว่า 85 % ในแฟ้มข้อมูลนี้เป็นข้อมูลชนิดเนื้อหาเต็มไม่ใช้ดัชนีหรือบทคัดย่อจึงเป็นที่นิยมของนักวิจัยอย่างมาก

6. แฟ้มข้อมูลของอรรถคดีของศาลยุโรป (European Court of Justice) มีข้อมูลกว่า 5,853 ระเบียบ ซึ่งรวบรวมมาจากฐานข้อมูล CELEX นอกจากนี้ยังรวบรวมกฎหมายประชาคมยุโรปประมาณ 980 ฉบับ และจดหมายข่าวกว่า 500 ฉบับ ของศาลกลาง (Federal Court)

โดยทั่วไปสารบัญของระบบฐานข้อมูล JURIS ไม่สามารถเปรียบเทียบได้กับระบบฐานข้อมูลของ LEXIS หรือ WESTLAW หรือระบบฐานข้อมูลอื่น ๆ ของยุโรปเช่น ITALGIURE ของประเทศอิตาลี หรือ JURIDIAL ของประเทศฝรั่งเศส หากเปรียบเทียบกันที่การจัดทำสารบัญ JURIS เป็นเพียงระบบเล็ก ๆ นอกจากนั้นการจัดทำระบบฐานข้อมูล JURIS ยังทำให้รัฐบาลเยอรมันสูญเสียงบประมาณจำนวนมากและปัจจุบันการดำเนินงานอยู่ได้โดยอาศัยงบประมาณสนับสนุนจากกระทรวงยุติธรรมอย่างเดียว งบประมาณส่วนใหญ่หมดไปกับการเตรียมข้อมูลที่จะบรรจุลงในฐานข้อมูล

นอกจากนี้ยังมีฐานข้อมูลด้านกฎหมายของประเทศเยอรมัน อีก หลายฐาน เช่น

ฐานข้อมูล BUNDESTAG ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลในเยอรมัน ที่เสนอข้อมูลทางกฎหมายของ รัฐสภาเยอรมัน การจัดทำแฟ้มข้อมูลหลายแฟ้มของ BUNDESTAG ยังไม่เป็นที่แพร่หลายใช้ได้เฉพาะในรัฐบาล อย่างไรก็ตามหลายปีหลังได้มีการปรึกษาที่จะรวมเข้ากับฐานข้อมูล JURIS

ฐานข้อมูล LEXINFORM เป็นระบบที่ดำเนินการโดย DATEV Cooperative Association of Tax Consultants เป็นการจัดทำข้อมูลทางกฎหมายให้แก่ อรรถคดี

บทความย่อของบทความ และข้อมูลเนื้อหาของกฎหมายภาษีอากร ซึ่งได้รับการบรรจุอยู่ในฐานข้อมูลของ JURIS อยู่แล้ว แต่ภาษาที่ใช้ในการค้นคืนข้อมูลของ LEXINFORM ง่ายกว่าระบบของ JURIS

ฐานข้อมูล NOMOS DATAPOOL เป็นระบบที่ถือว่าเป็นคู่แข่งของ JURIS จัดทำโดยบริษัทผู้จัดพิมพ์หนังสือกฎหมายที่มีชื่อเสียงของประเทศเยอรมัน คือ NOMOS Publishers เป็นผู้เริ่มจัดทำขึ้นในปี ค.ศ. 1986 ปัจจุบันฐานข้อมูลนี้ เสนอข้อมูลในลักษณะรวมแฟ้มข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายแฟ้ม บางแฟ้มมีลักษณะเป็นฐานข้อมูลชนิดเนื้อ ซึ่งจัดทำโดย Nomos Publishers ได้แก่แฟ้มข้อมูล ZUM (Zeitschrift für Urheber- und Medienrecht) หรือแฟ้มข้อมูล HARU (Internationales Handbuch für Rundfunk und Fernsehen) บางแฟ้มข้อมูล บรรจุชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย, ข้อมูลทางธุรกิจ, หรือแม้แต่บทความตลก ข้อมูลดังกล่าวถูกเสนอในลักษณะข้อมูลชนิดเนื้อหาเต็มด้วย จึงกล่าวได้ว่าระบบ Normos Datapool มีสมรรถนะในการเสนอการค้นคืนฐานข้อมูลออนไลน์ทางกฎหมายในส่วนที่ JURIS ไม่มี แต่แฟ้มข้อมูลที่ได้รับการคัดเลือกมาในส่วนใหญ่ จะได้รับการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มแล้วโดย Nomos Publishers หรือไม่ก็มาจากหุ้นส่วนที่จัดทำระบบกฎหมายอื่น ๆ และระบบนี้ยังไม่ได้ได้รับความนิยมนักจากนักกฎหมายทั่วไป

ฐานข้อมูล RECHTSDATEN BANK-RDB

ประวัติ

ฐานข้อมูล RECHTSDATEN BANK เรียกว่า RDB เป็นระบบฐานข้อมูลทางกฎหมายของประเทศออสเตรีย ระบบนี้มีความแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับระบบอื่น ๆ เพราะในตอนต้นของการสร้างฐานข้อมูลนี้ เป็นความพยายามของบริษัทเอกชนโดยไม่มีหน่วยงานใด ๆ ของรัฐบาลเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งในด้านบุคลากรหรืองบประมาณสนับสนุน การดำเนินงานของ RDB เป็นงานของเอกชนที่มีตลาดแคบ ๆ ดังนั้นทางเดียวที่จะทำให้งานการอยู่ได้ก็คือต้องลงทุน

น้อยในการจัดทำข้อมูล อย่างไรก็ตามที่ดี สารบัญของฐานข้อมูลนี้ ก็เป็นที่สนใจอย่างกว้างขวางในหมู่นักกฎหมายที่ยินดีเสียค่าใช้จ่ายเพื่อข้อมูลทางกฎหมายนั้น จุดมุ่งหมายที่สำคัญในการจัดทำระบบฐานข้อมูลกฎหมายนี้ ก็คือการจัดทำที่ใช้ทุนน้อยแต่สามารถให้บริการแก่นักกฎหมายได้จำนวนมาก

การสร้างฐานข้อมูล

ปัจจุบันหน่วยงานที่สามารถจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ให้บริการค้นหา อรรถคดีกฎหมาย และข้อบังคับ บทความและข้อมูลทางกฎหมายด้วยคอมพิวเตอร์ ได้แก่ สำนักพิมพ์หนังสือกฎหมายที่ดี ๆ ซึ่งมีเครื่องพิมพ์ที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ และข้อความทางกฎหมายสามารถบันทึกได้ในรูป Computer Readable form หลังจากข้อมูลถูกจัดพิมพ์และบันทึกลงในฐานข้อมูลด้วยระบบการค้นคืนที่ทันสมัย ผลที่ได้รับก็คือฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มที่มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับระบบฐานข้อมูล RDB ที่ถูกสร้างขึ้นโดยสำนักพิมพ์ที่ใหญ่แห่งหนึ่งของออสเตรเลีย โดยได้เริ่มบันทึกข้อมูลจากหนังสือกฎหมายที่จัดพิมพ์ในปี ค.ศ. 1986 เข้าในคอมพิวเตอร์เมนเฟรม และใช้โปรแกรม STAIRS ในการจัดทำระบบประมวลผล ไม่มีการทำดัชนี การให้คำนิยามศัพท์ หรือแม้แต่เลขกำกับเอกสารบนข้อมูลเหมือนกับระบบของ JURIS ข้อมูลจะถูกแบ่งออกเป็นส่วน ๆ ตามรูปแบบโครงสร้างฐานข้อมูล เช่นวันที่ ส่วนอ้างอิง เนื้อหาและอื่น ๆ ดังนั้นระบบของ RDB จึงมีความคล้ายคลึงกับระบบของ LEXIS

ฐานข้อมูลระบบ RDB เริ่มบันทึกข้อมูลตั้งแต่ปีค.ศ. 1978 เป็นต้นมา ข้อมูลที่ปรากฏในวารสารทุกชื่อ จะถูกบันทึกด้วยเครื่องสแกนเนอร์ ปัจจุบันฐานข้อมูลบรรจุข้อมูลเอกสารประมาณ 530,000 ระเบียบในจำนวนนี้มีข้อมูลของอรรถคดีประมาณ 150,000 คดี และข้อมูลของบทความในวารสารประมาณ 15,000 บทความ จากการที่เป็นสาขาของสำนักพิมพ์ใหญ่ในออสเตรเลีย เช่น Manz, Orac, Springer, Braumuller และ Linde ดังนั้นข้อมูลส่วนสำคัญของ RDB ที่ถูกสร้างขึ้นก็คือ สารบัญของวารสารกฎหมายของออสเตรเลียจำนวนกว่า 40 ชื่อ เช่น Osterreichische Juristen - Zeitung, Juristische Blatter, Zeitschrift fur Verwaltung, และ Osterreichische Anwalts blatt

วารสารต่าง ๆ เหล่านี้ ต่างก็เป็นวารสารที่เสนอคำพิพากษาศาลฎีกา และบทความทางกฎหมาย ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาศาลฎีกาของ RDB ส่วนใหญ่เริ่มตั้งแต่คำพิพากษาของ ปี ค.ศ. 1978 เนื่องจากคำพิพากษาคดีที่สำคัญ ๆ มักจะถูกตีพิมพ์ลงในวารสารกฎหมายหลายฉบับ ดังนั้นในฐานะ ข้อมูลมักปรากฏคำพิพากษาคดีเดียวกันซ้ำกันระเบียนที่ต่างกัน อย่างไรก็ตามตามฐานข้อมูลท้าวออกมาเป็นภาษาเยอรมันทั้งหมด ยิ่งไปกว่านั้น ระบบกฎหมายของออสเตรียยังใช้ศัพท์บัญญัติทางกฎหมายที่ใหม่เหมือนกับที่ใช้นานบางประเทศที่ใช้ภาษาเยอรมันด้วย ดังนั้นจึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ใช้ค้นกฎหมายออสเตรีย นอกจากนั้นฐานข้อมูล RDB ยังเป็นคู่มือช่วยค้นบทความวารสารกฎหมายที่เขียนโดยนักกฎหมาย ผู้พิพากษา หรือ นักศึกษากฎหมาย ในขณะที่บทความจะถูกจัดพิมพ์เพียงครั้งเดียว แต่ในฐานข้อมูลนี้จะ เป็นบันทึกที่ถาวร ที่สามารถเรียกค้นหรือจัดพิมพ์หาหมดได้ตลอดเวลา เพราะบทความจะถูกบันทึกลงไปในคอมพิวเตอร์ ในรูปแบบที่เหมือนกับที่ได้รับ การจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม มีเนื้อหาเต็ม แต่ไม่มีบรรณานุกรมหรือคำค้นในการค้นคืนสามารถค้นได้จากชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่องหรือคำที่ปรากฏในบทความนั้น ที่สำคัญ ในฐานข้อมูล RDB ยังมีบรรณานุกรมกฎหมายออสเตรียที่ชื่อ The Hohenecker Index - Index Der Rechtsmittelentscheidungen und Des Schrifttums และ The Neuner-Zechmeister-Index (Steuer - Index ÜberRechtsmittelentscheidungen, Erlasse Und Schrifttum) บรรณานุกรมแรก เป็นการเสนอบรรณานุกรมของคำพิพากษาศาลฎีกากฎหมาย และวรรณกรรมของออสเตรีย ตั้งแต่ปีค.ศ. 1946 ออกเป็นรายปี บรรณานุกรมที่ 2 เป็นบรรณานุกรมกฎหมายภาษีอากรของออสเตรีย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1953 บรรณานุกรมทั้งสองยังบรรจุรายชื่อของกฎหมาย ข้อบังคับ คำพิพากษา ย่อหัวข้อมกฎหมาย และบทความทางกฎหมายด้วย (Muller, 1991)

ฐานข้อมูล SWISSLEX

ประวัติ

ฐานข้อมูล SWISSLEX เป็นฐานข้อมูลของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เริ่มให้บริการในปี ค.ศ. 1988 เนื่องจากสวิตเซอร์แลนด์เป็นประเทศเล็ก ซึ่งรัฐบาลกลางไม่ค่อยมีอิทธิพลทางการเมืองกับประเทศอื่น ดังนั้นนักกฎหมายชาวสวิสจึงมีปัญหาที่ใหม่เหมือนนักกฎหมายประเทศอื่น เพราะต้องใช้ภาษาราชการถึง 3 ภาษา ได้แก่ ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอิตาลี สิ่งพิมพ์ของหน่วยงานราชการจะพิมพ์เอกสารรายชั่งทั้ง 3 ภาษานี้ ดังนั้นในการวางแผนจัดทำระบบค้นข้อมูลทางกฎหมายของสวิสจึงเป็นระบบที่เข้าได้ 3 ภาษาเช่นกัน

การสร้างฐานข้อมูล

หน่วยงานที่ดำเนินการจัดทำระบบค้นข้อมูลกฎหมายนี้ คือ Schweizerische Anwaltsverband SAV สมาพันธ์นักกฎหมาย (Swiss Lawyers Unions) สหพันธ์รัฐสวิส (Swiss Federal Union) และสมาคมสำนักพิมพ์สวิส (The Swiss Publishers Association) ซึ่งเริ่มต้นโครงการต้นปี ค.ศ. 1986 บริษัทเอกชนเหล่านี้ได้จัดทำโครงการขึ้นเพื่อทดลองจัดทำฐานข้อมูล โดยโปรแกรม BASIS ขึ้น เพื่อจัดทำฐานข้อมูลและใช้ระบบ METALOG ในการค้นคืนข้อมูลหลังจากนั้นอีก 2 ปี จึงนำระบบดังกล่าวเสนอแก่สาธารณชนซึ่งในระยยะเวลาดังกล่าวคำพิพากษาศาลของสวิส (Swiss Federal Court) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1954 ถูกนำเข้าระบบคอมพิวเตอร์ทั้งหมด

SWISSLEX เสนอข้อมูลคำพิพากษานี้ในรูปแบบข้อมูลเนื้อหาเต็มรวมทั้งคำพิพากษาของศาลกลาง (Swiss Federal Court) ตั้งแต่ ค.ศ. 1954 และคำพิพากษาจากศาลแห่งรัฐของซูริก (State Courts of Zurich) และอาร์โวก (Aargau) ตั้งแต่ ค.ศ. 1965 คำพิพากษาคดีภาษีอากร และคำพิพากษาของศาลปกครอง ซึ่งเก็บรวบรวมตั้งแต่ ค.ศ. 1965

การนำข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ยังอยู่ในระหว่างการวางแผนดำเนินการ แม้ว่าข้อมูลของกฎหมายรัฐ (Federal law) ทั้งหมดและกฎหมายของ Kantone ทั้ง 26 รัฐ จะถูกบันทึกหมดแล้วก็ตาม

คำสั่งบัญชของแฟ้มข้อมูล ซึ่งเป็นแฟ้มข้อมูลเนื้อหาเต็มของบทความและข้อมูลทางบรรณานุกรมของวรรณกรรมทางกฎหมาย ยังคงอยู่ในขั้นตอนของการปรึกษาหารือกันระหว่างผู้จัดทำ ซึ่งในปัจจุบันสมาคมบรรณารักษ์ห้องสมุดกฎหมายแห่งประเทศไทยสวิตเซอร์แลนด์ ได้ตกลงที่จะให้ช่างงานห้องสมุดของประเทศไทยสวิตเซอร์แลนด์ (The Swiss Library Networks) ชื่อ SIBIL และ ETHICS เป็นผู้ทำการถ่ายเทข้อมูลทางบรรณานุกรม ให้แก่ฐานข้อมูลของ SWISSLEX การนำฐานข้อมูลทางกฎหมายในประเทศไทยสวิตเซอร์แลนด์เหมือนกับในประเทศอื่น ๆ นักกฎหมายอาชีพ มักให้ความสนใจกับข้อมูลทางตัวบทกฎหมายและอรรถคดีเป็นส่วนใหญ่ ส่วนอาจารย์ และนักศึกษากฎหมายก็จะสนใจกับข้อมูลทางบรรณานุกรม แต่นับจากที่ระบบฐานข้อมูลทางกฎหมาย สามารถทำรายได้จากสำนักงานทนายความค่อนข้างมาก สมรรถนะของรูปแบบข้อมูลทั้ง 2 ลักษณะก็ถูกนำมาเปรียบเทียบ และนำมาผสมผสานกับรูปของแฟ้มข้อมูลบรรณานุกรม การค้นคืนกฎหมายจาก SWISSLEX สามารถค้นได้เป็นภาษาเยอรมัน ฝรั่งเศส และอิตาลี ข้อมูลแต่ละระเบียบ จะถูกทำเป็นดัชนีซึ่งปรากฏศัพท์บัญญัติของทั้ง 3 ภาษา การค้น สามารถค้นได้ทั้งจากบทคัดย่อ ส่วนอ้างอิง และ คำที่ปรากฏในบทความ หรือจะค้นดูได้จากรายการของคำต่าง ๆ ก็ได้ (Muller, 1991)

สรุปลักษณะของฐานข้อมูลทางกฎหมายในต่างประเทศ

จากรายละเอียดของฐานข้อมูลทางกฎหมายในต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า ฐานข้อมูลส่วนใหญ่จัดทำรายเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า มีเพียงฐานข้อมูลเดียวที่เป็นของรัฐบาล คือ ฐานข้อมูล BUNDESTAG ของรัฐสภาเยอรมัน ลักษณะของฐานข้อมูลทุกฐานเป็นฐานข้อมูลรวม คือมีแฟ้มข้อมูลทางกฎหมายหลาย ๆ แฟ้ม และใช้ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมให้สัมพันธ์กัน การเสนอรูปแบบของข้อมูลที่เป็นกฎหมายและคำพิพากษาศาล ส่วนใหญ่มีรูปแบบเนื้อหาเต็มและการเสนอข้อมูลตรรกะของบทความทางกฎหมายจะมีบทคัดย่อ ในด้านรายละเอียดของเนื้อหา

กฎหมายที่ฐานข้อมูลแต่ละฐานจัดเก็บจะเห็นได้ว่า ฐานข้อมูล LEXIS และฐานข้อมูล WESTLAW จะมีความคล้ายคลึงกัน เนื่องจากจัดเก็บกฎหมายต่าง ๆ และคำพิพากษาของประเทศสหรัฐอเมริกาเหมือนกัน นอกจากนี้ข้อมูลทางกฎหมายบางส่วนเช่น ข้อมูลทางกฎหมายของประเทศประชาคมยุโรป ในฐานข้อมูล LEXIS ยังซ้ำซ้อนกับข้อมูลในฐานข้อมูล CELEX

แม้ว่าฐานข้อมูลทั้ง 9 ฐาน ที่เสนอข้างต้นจะมีความคล้ายคลึงกัน ในด้านลักษณะของฐานข้อมูล รูปแบบของข้อมูล และเนื้อหาของกฎหมายที่จัดเก็บ แต่ฐานข้อมูลเหล่านี้จะแตกต่างกันที่สมรรถนะของฐานข้อมูล ทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้โปรแกรมและระบบคอมพิวเตอร์ที่ต่างกัน ทำให้มีความสามารถในการค้นหาแตกต่างกัน นอกจากนี้ภาษาที่ใช้ในแต่ละฐานข้อมูลยังแตกต่างกันด้วยและแต่ละฐานข้อมูลก็ยังมีบริการพิเศษที่ไม่เหมือนกันอีกด้วย เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นลักษณะของฐานข้อมูลแต่ละฐานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงนำเสนอตารางแสดงลักษณะฐานข้อมูลทางกฎหมายในต่างประเทศ ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ลักษณะฐานข้อมูลทางกฎหมายในต่างประเทศ

ชื่อฐานข้อมูล	วัตถุประสงค์	ประเภท	รูปแบบ	เนื้อหารายละเอียดที่จัดเก็บ
LEXIS	การค้า	ฐานข้อมูลรวม	เนื้อหาเต็ม	ข้อมูลคำพิพากษาและกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น 44 ประเทศ
WESTLAW	การค้า	ฐานข้อมูลรวม	เนื้อหาเต็ม	ข้อมูลคำพิพากษาและกฎหมาย หนังสือและบทความวารสารของสหรัฐอเมริกา
CELEX	การค้า	ฐานข้อมูลรวม	เนื้อหาเต็ม	ข้อมูลกฎหมายของประเทศประชาคมยุโรป
JURIS	การค้า	ฐานข้อมูลรวม	เนื้อหาเต็ม	ข้อมูลกฎหมายและคำพิพากษาของประเทศเยอรมัน มีครบฉบับบทความวารสาร ฯลฯ
BUNDESTAG	ไม่ใช่การค้า	ฐานข้อมูลรวม	เนื้อหาเต็ม	ข้อมูลกฎหมายของรัฐสภาเยอรมัน
LEXINFORM	การค้า	ฐานข้อมูลรวม	เนื้อหาเต็ม	ข้อมูลกฎหมายภาษีอากร คำพิพากษาและบทความของประเทศเยอรมัน
NOMOS DATAPOOL	การค้า	ฐานข้อมูลรวม	เนื้อหาเต็ม	ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และข้อมูลกฎหมายธุรกิจของประเทศเยอรมัน
RECHTS DATEN BANK	การค้า	ฐานข้อมูลรวม	เนื้อหาเต็ม	ข้อมูลคำพิพากษาและกฎหมายของประเทศสวิตเซอร์แลนด์
SWISSLEX	การค้า	ฐานข้อมูลรวม	เนื้อหาเต็ม	ข้อมูลบรรณานุกรมและครบฉบับบทความทางกฎหมายของประเทศสวิตเซอร์แลนด์

การจัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมายในประเทศไทย

ในประเทศไทย มีหน่วยงานของรัฐ ที่จัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมายจำนวน 7 แห่งจัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมายรวม 21 ฐาน โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการจัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมาย และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการข้อมูลทางกฎหมาย แก่บุคลากรภายในหน่วยงาน บางหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลทางกฎหมาย ที่แตกต่างกัน แต่บางหน่วยงาน มีการจัดเก็บข้อมูลทางกฎหมายประเภทเดียวกัน เพียงแต่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลที่ต่างกัน ทำให้เห็นว่าการจัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมายของหน่วยงานดังกล่าวน่าจะเป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน แต่ที่ทุกหน่วยงานต้องจัดทำฐานข้อมูลขึ้น ก็เพราะบุคลากรของหน่วยงานนั้นมีความต้องการใช้ข้อมูลทางกฎหมาย ทำให้ไม่อาจรออนุมัติข้อมูลของผู้อื่นได้ จึงสร้างฐานข้อมูลของตนเองขึ้นใช้เป็นการภายใน

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมายของหน่วยงานของรัฐทั้ง 7 หน่วยงาน ซึ่งจะนำเสนอต่อไปนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้รับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลจำนวน 7 คน โดยจะนำเสนอในเรื่อง วัตถุประสงค์ การสร้างฐานข้อมูล งบประมาณ บุคลากร และปัญหาในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

กองบริการสารสนเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด

กองบริการสารสนเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นหน่วยงานที่ขึ้นอยู่กับฝ่ายวิชาการ สำนักงานอัยการสูงสุด มีหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับข้อหาหรือ ปัญหาทางกฎหมายและ สัจญาต่าง ๆ ที่หน่วยงานอื่นขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดวินิจฉัยข้อหาหรือเหล่านั้น แล้วจัดทำเป็น คู่มือ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่พนักงานอัยการในการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว (อ.พล เหมาคม, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2537)

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ในการจัดทำฐานข้อมูล ของกองบริการสารสนเทศ สำนักงานอัยการ สูงสุด เพื่อให้ความสะดวกแก่พนักงานอัยการ ในการค้นคว้าข้อหาหรือ ปัญหาทางกฎหมายและ สัจญา และเพื่อใช้เปรียบเทียบเรื่องราวและแนวความคิด สำหรับเป็นแนวทางในการจัดทำข้อ วินิจฉัย ซึ่งหน่วยงานอื่นขอให้พนักงานอัยการ เป็นผู้ให้คำวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายที่หน่วยงาน เหล่านั้นประสบ

การสร้างฐานข้อมูล

ฐานข้อมูลที่สร้างขึ้น ชื่อ "ข้อหาหรือปัญหากฎหมายและสัจญา" เป็นการนำเอาข้อปัญหา ที่หน่วยงานต่าง ๆ หรือมายังสำนักงานอัยการสูงสุดมาจัดกลุ่มและให้หัวเรื่องกำกับข้อหาหรือนั้น ไว้แล้วนำมาป้อนเข้าคอมพิวเตอร์ ด้วยระบบโปรแกรมการจัดทำฐานข้อมูลที่ผู้อื่นเขียนให้โดย ไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ จากนั้นจึงผลิตเป็นหนังสือข้อหาหรือปัญหากฎหมายและสัจญา เพื่อแจกจ่ายเป็น คู่มือการปฏิบัติงาน แก่สำนักงานอัยการเขต และสำนักงานอัยการจังหวัดทั่วประเทศ ปัจจุบัน ฐานข้อมูลข้อหาหรือปัญหากฎหมายและสัจญา มีจำนวนระเบียบ 2,197 ระเบียบ

ลักษณะโครงสร้างของฐานข้อมูลกำหนดเป็นเขตข้อมูลมีทั้งสิ้น 7 เขตข้อมูล ดังนี้

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
ผู้हारือ	หน่วยงานผู้ถามปัญหา
รายการ	หัวข้อ หรือหัวข้อของกฎหมายที่เป็นปัญหา
คาวินิจฉัยที่	เลขที่ของคาวินิจฉัยและปีพ.ศ.
เรื่อง	เรื่องที่ปรากฏในหนังสือส่งข้อหาหรือของ หน่วยงานผู้ถามปัญหา
กฎหมาย	ชื่อของตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
ระเบียบต่าง ๆ	ชื่อระเบียบที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
รายละเอียด	รายละเอียดของคาวินิจฉัย

การสืบค้นในฐานข้อมูลข้อหาหรือปัญหากฎหมายและสัญญานี้ ใช้คำค้นที่กำหนดไว้แล้ว ในการสืบค้น ดังนั้นจึงไม่สามารถค้นได้จากคำอิสระ ถ้าเป็นคำที่มีในฐานข้อมูลจึงจะพบ ข้อเสียของการค้นข้อมูลในลักษณะนี้ คือผู้ใช้จะต้องทราบคำที่มีอยู่จริง ในฐานข้อมูลเท่านั้น จึงจะพบเอกสารที่ต้องการ ในการสืบค้นจะมีเมนูให้เลือกรายการที่ต้องการค้น เมื่อผู้ใช้เลือกรายการที่ต้องการ จะปรากฏแผ่นงานสำหรับป้อนรายการ หรือ เลขที่คาวินิจฉัย หรือ ปีพ.ศ. หรือเรื่อง หรือชื่อหน่วยงานที่เป็นผู้हारือ การแสดงผลสามารถแสดงออกทางหน้าจอ หรือต้องการให้ออกทางเครื่องพิมพ์ ก็จะมีเมนูสำหรับการพิมพ์รายงานให้ด้วย

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้ได้แก่ ไมโครคอมพิวเตอร์ ซึ่งมี Hard Disk ที่สามารถเก็บความจำได้ 130 เมกกะไบต์ และมีเครื่องพิมพ์แคร์ยาว 1 เครื่อง ในอนาคต กองบริการสารสนเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด มีโครงการที่จะเพิ่มอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อีกเพื่อรองรับการต่อเชื่อมระบบข้อมูลกับศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม

โปรแกรมที่ใช้ในการจัดทําฐานข้อมูล ได้แก่ โปรแกรม dBASE III ซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาสำหรับระบบการจัดการฐานข้อมูล ใช้บนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรม dBASE III เป็นชื่อทางการค้าของโปรแกรมสำเร็จรูปด้านบริหารงานแฟ้มข้อมูล

าให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย บริษัท Ashton Tate ในสหรัฐอเมริกาได้รับความนิยมสูงเพราะใช้ง่าย ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องรู้จักโครงสร้างของแฟ้มข้อมูลลึกซึ้ง การจัดเก็บและสืบค้นข้อมูล ทำได้รวดเร็ว อีกทั้งโปรแกรมยังอนุญาตให้ผู้ใช้สร้างระบบงานของตนเองโดยการเขียนโปรแกรมขึ้นเอง โดยอาศัยคำสั่งต่าง ๆ ที่โปรแกรมมีอยู่แล้ว มาผูกเป็นชุดคำสั่งใหม่เพื่อมาประยุกต์ใช้งานดังนั้น dBase III จึงเป็นทั้งโปรแกรมทำงานเฉพาะด้าน และเป็นทั้งระบบจัดการฐานข้อมูลในตัวเอง

ในการจัดทำฐานข้อมูลของสำนักบริการสารสนเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด ได้ขอให้ผู้มีความรู้ทางโปรแกรม เขียนโปรแกรมและสร้างชุดคำสั่งให้สามารถป้อนข้อมูล สืบค้นข้อมูล และแสดงผลข้อมูลออกทางหน้าจอและทาง เครื่องพิมพ์ให้

งบประมาณ

กองบริการสารสนเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด ใช้งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประมาณ 1 แสนบาท ส่วนการเขียนโปรแกรมไม่มีค่าใช้จ่าย

บุคลากร

กองบริการสารสนเทศฯ ใช้บุคลากรในการป้อนข้อมูล 2 คน ทั้งสองคนมีความรู้ทางคอมพิวเตอร์ในระดับผู้ชำนาญข้อมูล แต่ไม่มีความรู้พอที่จะปรับปรุงแก้ไขหรือบำรุงฐานข้อมูล

ปัญหาในการดำเนินงาน

ปัญหาในการดำเนินงานที่กองบริการสารสนเทศ ฯ พบ เป็นเรื่องของสมรรถนะของเครื่องคอมพิวเตอร์ มากกว่าเป็นความบกพร่องของโปรแกรม เนื่องจากเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานอยู่ เป็นเครื่องที่มีประสิทธิภาพน้อยทำให้โปรแกรมที่เขียนขึ้นบางโปรแกรมไม่สามารถใช้งานได้ ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า

ศูนย์ข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ศูนย์ข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นหน่วยงานหนึ่ง ของสำนักงาน เลขาธิการ ทาหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลเอกสารทางวิชาการ ของทุกหน่วยงาน ในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผลข้อมูลและพัฒนาคลังข้อมูล เพื่อการบริหารและคลังข้อมูล เพื่อการปฏิบัติงานด้านกฎหมาย ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ไพฑูรย์ สุจริตจันทร์, สัมภาษณ์, 8 ตุลาคม 2536)

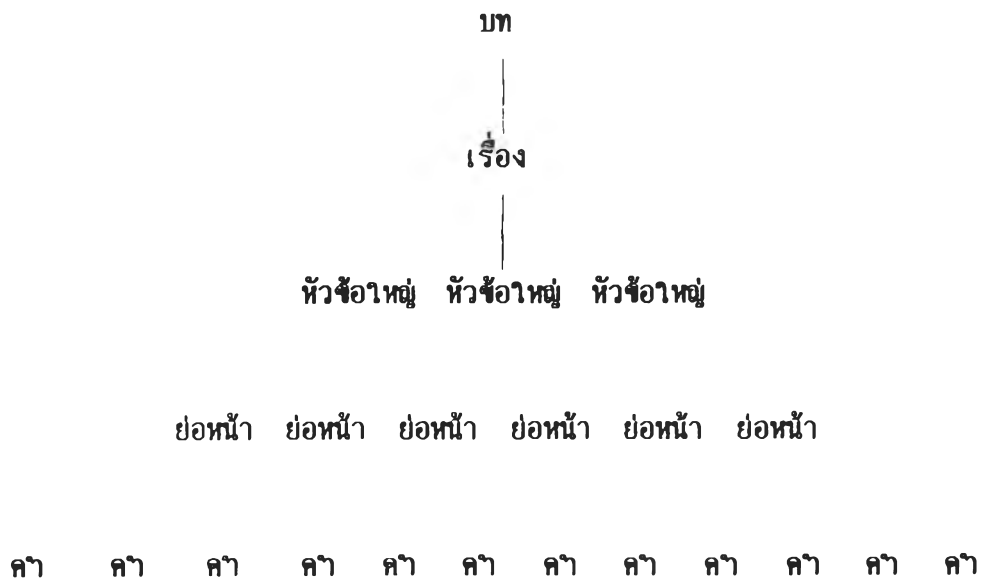
วัตถุประสงค์

ฐานข้อมูลทางกฎหมายที่ศูนย์ข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดทำขึ้นมี 3 ฐานโดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำ ดังต่อไปนี้

1. ฐานข้อมูลคำวินิจฉัยร้องทุกข์ จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางการตัดสินข้อร้องทุกข์ หรือเป็นแนวทางการวินิจฉัย การร้องทุกข์ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาข้อกฎหมายหรือ เป็นการปรับปรุงปัญหาข้อกฎหมายต่อไป
2. ฐานข้อมูลความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือช่วยค้น เพื่อช่วย ในการประกอบการพิจารณาของกรรมการร่างกฎหมายว่าจะร่างกฎหมายโดยใช้รูปแบบอย่างไร
3. ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศไทย เป็นการรวบรวมเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้อง และเพื่อประโยชน์ในการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย

การสร้างฐานข้อมูล

ฐานข้อมูลทั้ง 3 ฐานนี้ สร้างขึ้นด้วยโปรแกรม STATUS** ซึ่งเป็นโปรแกรมที่มีสมรรถนะในการจัดการฐานข้อมูลที่มีลักษณะ เป็นการประมวลผลข้อความ มีการจัดโครงสร้างของข้อมูลภายนอกเป็น บท จากบทแบ่งย่อยเป็นเรื่อง จากเรื่องแบ่งออกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ แล้วจึงแบ่งเป็นย่อหน้า ซึ่งภายในหนึ่งย่อหน้า จะประกอบไปด้วยคำหลาย ๆ คำ ซึ่งสามารถนำเอาคำเหล่านี้ไปใช้ในการสืบค้นได้ ดังภาพประกอบที่ 1 ซึ่งแสดงผังโครงสร้างของฐานข้อมูลที่ใช้โปรแกรม STATUS

ภาพประกอบที่ 1 แสดงผังโครงสร้างฐานข้อมูลของศูนย์ข้อมูล
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

** STATUS เป็นโปรแกรมสำเร็จรูป เขียนด้วยภาษา Equal Basic โดย
บริษัท IBM

1. ฐานข้อมูลคำวิจารณ์ร้องทุกข์

ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ

1. ส่วนย่อคำวิจารณ์ร้องทุกข์
2. ส่วนคำวิจารณ์ร้องทุกข์ฉบับเต็ม

ส่วนย่อคำวิจารณ์ร้องทุกข์เป็นส่วนที่ ท้าการย่อเนื้อหาที่สำคัญของคำวิจารณ์ฉบับเต็ม ตั้งแต่ พ.ศ. 2522 ถึงปัจจุบัน ใช้เป็นเนื้อหาสำหรับการเรียกค้น เมื่อค้นได้เรื่องที่สนใจแล้ว จึงนำ "หมายเลขคำวิจารณ์ที่" ของเรื่องที่ต้องการไปดึงคำวิจารณ์ฉบับเต็ม ซึ่งในขั้นตอนนี้ระบบเปิดโอกาสให้ผู้ใช่ เรียกดูข้อมูล หรือพิมพ์ข้อมูล หรือถ่ายโอนข้อมูลลงในหน่วยความจำอื่น ๆ ได้

มีการจัดโครงสร้างของฐานข้อมูลออกเป็น 5 ย่อหน้า ดังนี้

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
รับที่	เลขที่ในการรับเรื่องคำร้องทุกข์
เสร็จที่	เลขที่เสร็จของคำวิจารณ์
เรื่อง	ชื่อเรื่องของคำวิจารณ์
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในการทาคำวิจารณ์
หัวข้อประเด็นความเห็น	รายละเอียดของข้อกฎหมายในคำวิจารณ์

ในระบบฐานข้อมูลคำวิจารณ์ร้องทุกข์ มีทางเลือกสำหรับการสืบค้นให้ผู้ใช่ ใช้ค้นเรื่องที่ต้องการอยู่ 7 ทางเลือก คือ

1. เรียกค้นจาก 'รับที่' ในย่อคำวิจารณ์ฯ หมายถึงผู้ใช่ต้องทราบหมายเลขรับที่ของย่อคำวิจารณ์ร้องทุกข์ จึงจะค้นได้
2. เรียกค้นจาก 'เสร็จที่' ในย่อคำวิจารณ์ฯ หมายถึงผู้ใช่ต้องทราบหมายเลขเสร็จที่ของคำวิจารณ์ร้องทุกข์ ถ้าระบบค้นพบ ระบบจะแจ้งให้ทราบว่าพบกี่ฉบับ

3. เรียกค้นจาก 'ชื่อเรื่อง' ในย่อคำวินิจฉัยฯ หมายถึง การค้นย่อคำวินิจฉัยร้องทุกข์ เฉพาะในส่วนของย่อหน้า "เรื่อง" โดยผู้ใช้พิมพ์คำที่ต้องการค้นเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ระบบจะค้น และแจ้งให้ทราบว่า พบจำนวนกี่ฉบับ

4. เรียกค้นจาก 'หน่วยงานที่รับผิดชอบ' ในย่อคำวินิจฉัยฯ หมายถึง การค้นย่อคำวินิจฉัยร้องทุกข์ เฉพาะในส่วนของย่อหน้า "หน่วยงานที่รับผิดชอบ" หลังการค้นระบบจะแจ้งให้ทราบว่า มีกี่ฉบับ

5. เรียกค้นจาก 'หัวข้อประเด็นความเห็น' ในย่อคำวินิจฉัยฯ หมายถึง การค้นย่อคำวินิจฉัยร้องทุกข์ เฉพาะในส่วนของย่อหน้า "หัวข้อประเด็นความเห็น" หลังการค้นระบบ จะแจ้งจำนวนเอกสารที่ค้นได้ว่ามีกี่ฉบับ

6. เรียกค้น 'ข้อความ' ในย่อคำวินิจฉัยฯ หมายถึง การค้นย่อความเห็นร่างกฎหมาย ในทุกย่อหน้า เช่น ย่อหน้า "เรื่อง", "หน่วยงานที่รับผิดชอบ" , "หัวข้อประเด็นความเห็น" เป็นต้น เมื่อค้นเสร็จ ระบบจะแจ้งจำนวนเอกสารที่ค้นได้ว่ามีกี่ฉบับ

7. เรียกค้น 'หัวข้อ' หรือ 'ข้อความย่อ' ในย่อคำวินิจฉัยฯ หมายถึง การเรียกค้นย่อลงไปในผลลัพธ์ที่ได้จากการค้นครั้งล่าสุด

ระบบฐานข้อมูลคำวินิจฉัยร้องทุกข์ มีการแสดงผล 2 ลักษณะ คือ

1. การแสดงผลในรูปแบบเนื้อหาเต็ม ซึ่งสามารถแสดงผลได้ทั้งในย่อคำวินิจฉัย และคำวินิจฉัยร้องทุกข์ฉบับเต็ม

2. การแสดงผลเฉพาะคำที่ต้องการ หมายถึง การแสดงผลเฉพาะบรรทัดที่มีคำค้นที่ต้องการ

การแสดงผลออกทางเครื่องพิมพ์ สามารถเลือกได้ว่าต้องการให้แสดงผลออกทาง เครื่องพิมพ์ส่วนบุคคล หรือทางเครื่องพิมพ์ระบบ หรือต้องการถ่ายโอนข้อมูลลงหน่วยความจำอื่น ก็ได้ โดยระบบจะอนุญาตให้ผู้ใช้เลือกทางเลือกสำหรับการแสดงผลจากเมนูหลัก (ภาพประกอบ ที่ 2)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ระบบคำวินิจฉัยร้องทุกข์

0. จบการทำงาน
1. เรียกค้น... 'รับที่' านย่อคำวินิจฉัย
2. เรียกค้น... 'เสร็จที่' านย่อคำวินิจฉัย
3. เรียกค้น... 'ชื่อเรื่อง' านย่อคำวินิจฉัย
4. เรียกค้น... 'หน่วยงานที่รับผิดชอบ' านย่อคำวินิจฉัย
5. เรียกค้น... 'หัวข้อประเด็นความเห็น' านย่อคำวินิจฉัย
6. เรียกค้น... 'ข้อความ' านย่อคำวินิจฉัย
7. เรียกค้น... 'หัวข้อหรือข้อความย่อ' านย่อคำวินิจฉัย
8. แสดงผลย่อคำวินิจฉัย (ครั้งสุดท้ายที่ค้น) านย่อคำวินิจฉัย
9. แสดงผลย่อคำวินิจฉัย เฉพาะคำที่ฟ้องการ
10. แสดงผลคำวินิจฉัย (ฉบับเต็ม)
11. ส่งพิมพ์คำวินิจฉัยทางเครื่องพิมพ์
12. ส่งพิมพ์คำวินิจฉัย (ฉบับเต็ม) ทางเครื่องพิมพ์
13. ส่งย่อคำวินิจฉัยที่ฟ้องการลงสู่ระบบคอมพิวเตอร์

เลือกหัวข้อที่ต้องการ : ____

ภาพประกอบที่ 2 : แสดงหน้าจอการทำงานของระบบคำวินิจฉัยร้องทุกข์

2. ฐานข้อมูลความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย

ลักษณะของข้อมูลประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ

1. ส่วนย่อความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย เป็นส่วนที่ทำการย่อเนื้อหาสำคัญของความเห็นฉบับเต็ม ตั้งแต่ พ.ศ. 2529 ถึงปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นเนื้อหาสำหรับการเรียกค้น เมื่อเรียกค้นจนได้เรื่องที่สนใจแล้ว จึงนำหมายเลขเสร็จที่ ของเรื่องที่ต้องการ ไปดึงความเห็นกรรมการร่างกฎหมายฉบับเต็ม เพื่อดูหรือพิมพ์หรือถ่ายโอนข้อมูลไปหน่วยความจำอื่น

2. ส่วนความเห็นกรรมการร่างกฎหมายฉบับเต็ม

ฐานข้อมูลความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย แบ่งโครงสร้างออกเป็น 3 ย่อหน้าได้แก่

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
เสร็จที่	เลขที่เสร็จของความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย
เรื่อง	ชื่อเรื่องของความเห็น
หัวข้อประเด็นความเห็น	รายละเอียดของความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย

ระบบฐานข้อมูลความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย มีเทคนิคการสืบค้น 5 รูปแบบ คือ

1. เรียกค้นจาก 'เสร็จที่' ในย่อบันทึกความเห็นฯ หมายถึงการเรียกค้นเอกสารที่ทราบหมายเลขเสร็จที่ ของย่อความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย ซึ่งผู้ใช้ต้องทราบหมายเลขเสร็จที่ และพิมพ์ลงไป ระบบจะทำการสืบค้นและแจ้งให้ทราบว่าพบหรือไม่พบ

2. เรียกค้นจาก 'ชื่อเรื่อง' ในย่อบันทึกความเห็น ฯ หมายถึงค้นย่อความเห็น กรรมการร่างกฎหมายเฉพาะในส่วนของย่อหน้า "เรื่อง" โดยผู้ใช้พิมพ์คำที่สนใจ ระบบจะทำการสืบค้น และแจ้งให้ทราบว่าพบจำนวนกี่ฉบับ

3. เรียกค้นจาก 'หัวข้อประเด็นความเห็น' ในย่อบันทึกความเห็น ฯ หมายถึง การค้นย่อความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย เฉพาะในส่วนของย่อหน้า "หัวข้อประเด็นความเห็น"

4. เรียกค้นจาก 'ข้อความ' ในย่อบันทึกความเห็น ฯ หมายถึงการค้นย่อความเห็น กรรมการร่างกฎหมายในทุกย่อหน้า เช่นในย่อหน้า "เรื่อง" หรือ "หัวข้อประเด็นความเห็น"

5. เรียกค้น 'หัวข้อ' หรือ 'ข้อความย่อ' ในย่อบันทึกความเห็น ฯ หมายถึงการเรียกค้นย่อความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย ย่อยลงไปบนผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียกค้นครั้งสุดท้าย

ระบบฐานข้อมูลความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย มีรูปแบบการแสดงผล 2 รูปแบบคือ

1. แสดงข้อมูลของบันทึกความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย เฉพาะคำที่ต้องการ
2. แสดงข้อมูลของบันทึกความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย ทั้งฉบับเต็มและฉบับย่อในลักษณะข้อมูลตัวเต็ม (Full Text)

ส่วนการแสดงผลออกทางเครื่องพิมพ์ ผู้ใช้สามารถเลือกได้ว่าจะให้แสดงผลออกทางเครื่องพิมพ์ส่วนบุคคล หรือทางเครื่องพิมพ์ระบบ หรือต้องการถ่ายโอนข้อมูลลงในหน่วยความจำอื่นจากเมนูหลัก (ภาพประกอบที่ 3)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ระบบข้อมูลความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย

0. จบการทำงาน
2. เรียกค้น... 'เสร็จที่' ในย่อบันทึกความเห็น
3. เรียกค้น... 'ชื่อเรื่อง' ในย่อบันทึกความเห็น
5. เรียกค้น... 'หัวข้อประเด็นความเห็น' ในย่อบันทึกความเห็น
6. เรียกค้น... 'ข้อความ' ในย่อบันทึกความเห็น
7. เรียกค้น... 'หัวข้อหรือข้อความย่อ' ในย่อบันทึกความเห็น
8. แสดงข้อมูลย่อบันทึกความเห็น (ครั้งสุดท้ายที่ค้น) ทั้งฉบับ
9. แสดงตัวย่อบันทึกความเห็นเฉพาะคำที่ต้องการ
10. แสดงตัวบันทึกความเห็น (ฉบับเต็ม)
11. ส่งพิมพ์ย่อบันทึกความเห็นทางเครื่องพิมพ์ส่วนบุคคล
12. ส่งพิมพ์ย่อบันทึกความเห็นทางเครื่องพิมพ์ระบบ
13. ส่งพิมพ์บันทึกความเห็น (ฉบับเต็ม) ทางเครื่องพิมพ์ส่วนบุคคล
14. ส่งพิมพ์บันทึกความเห็น (ฉบับเต็ม) ทางเครื่องพิมพ์ระบบ
15. ส่งย่อบันทึกความเห็นที่ต้องการลงสู่คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล
16. ส่งบันทึกความเห็น (ฉบับเต็ม) ที่ต้องการลงสู่คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

เลือกหัวข้อที่ต้องการ : ____

ภาพประกอบที่ 3 : แสดงหน้าจอการทำงานของระบบข้อมูลความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย

3. ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา

ลักษณะของข้อมูลจัดเก็บในฐานข้อมูลนี้มี 2 ลักษณะ คือ

1. ชื่อกฎหมาย เป็นการรวบรวมเฉพาะส่วนที่เป็นชื่อของกฎหมายทุกฉบับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2452-2533 (ไม่มีปี พ.ศ. 2456 และ พ.ศ. 2464) มีวัตถุประสงค์ในการจัดทำขึ้นเพื่อการค้นหากฎหมาย ในกรณีที่ผู้ใช้ทราบแต่ประเภทของกฎหมาย หรือใจความสำคัญของกฎหมาย ซึ่งระบบอนุญาตให้ผู้ใช้สามารถเลือกค้นหาได้จากข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมด หรือเฉพาะบางส่วนของปี หรือปีใด ๆ ก็ได้

2. ชื่อกฎหมาย เป็นการรวบรวมชื่อกฎหมายจากราชกิจจานุเบกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2452-2533 (ไม่มี พ.ศ. 2456 และ พ.ศ. 2464) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียกค้นข้อความทั่ว ๆ ไปในชื่อกฎหมายนั้น ซึ่งระบบอนุญาตให้ค้นหาได้จากข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมด หรือค้นบางช่วงของปี หรือ ของปีใด ๆ ก็ได้ เช่นกัน

ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา มีการกำหนดโครงสร้างของฐานข้อมูลเป็นบทแต่ละบทมีการกำหนดชื่อหัวข้อใหญ่และย่อหน้า ดังตารางนิยามเขตข้อมูล ต่อไปนี้

	ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
บท	กฎหมาย	ชื่อของกฎหมาย
เรื่อง	เรื่อง	ขอบเขตเนื้อหาของกฎหมาย
ย่อหน้า	มาตรา	ย่อหน้ามาตรา
	KEYWORD	ย่อหน้าคำสำคัญ
	ISSUE	ย่อหน้าระบุเลขตอนของกฎหมายตามต้นฉบับจริง
	PAGE	ย่อหน้าระบุเลขหน้าของกฎหมายตามต้นฉบับจริง
	DOP	ย่อหน้าระบุวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
	DOCNO	เลขลำดับที่ของเอกสารเรียงตามต้นฉบับจริง

ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา มีเทคนิคการสืบค้นอยู่ 3 วิธี คือ

1. เรียกค้นที่ชื่อกฎหมาย หมายถึง การเรียกค้นข้อมูลจาก เขตข้อมูลชื่อกฎหมาย ซึ่งผู้ใช้งานจะต้องทราบว่ากฎหมายที่ต้องการเป็นกฎหมายประเภทใด และต้องรู้ข้อความที่เป็นใจความสำคัญของกฎหมายนั้นๆ จึงจะค้นกฎหมายนั้นได้

2. เรียกค้นจากเนื้อหาของกฎหมาย หมายถึง เป็นการค้นหาจากเนื้อหาตัวเต็มของกฎหมายทั้งฉบับ ซึ่งการค้นหาลักษณะนี้จะใช้เวลามากกว่าการค้นหาจากชื่อกฎหมาย โดยผู้ใช้งานต้องระบุความต้องการในการค้นว่า เรื่องที่ต้องการ คืออะไร เช่นระบุข้อความที่ต้องการค้น ซึ่งถ้าในฐานข้อมูลมีค่านั้นปรากฏอยู่ ก็จะพบข้อมูลที่มีค่านั้น ซึ่งหมายความว่าผู้ใช้งานต้องการในกฎหมายฉบับที่ต้องการมีคำอะไรอยู่บ้าง

3. ใช้เทคนิคการผนวกคำในการสืบค้น เช่น ระบุว่า "ที่ดิน + ภาษี" หรือ ระบุ ปี พ.ศ. ที่ต้องการค้น โดยการพิมพ์ปี พ.ศ. หรือระบุคำค้นย่อย วิธีนี้ผู้ใช้งานอาจพบกฎหมายที่มีคำค่านั้นอยู่แต่อาจไม่ตรงกับความต้องการ การระบุปี พ.ศ. ผนวกกับการระบุคำค้นหลาย ๆ คำ อาจทำให้ได้ผลการสืบค้นที่แคบเข้า

หากพบกฎหมายที่มีคำค่านั้นอยู่ ระบบก็จะแสดงจำนวนเอกสารที่พบและอนุญาตให้ผู้ใช้งานยืนยันความต้องการแสดงผลนั้น ถ้าผู้ใช้งานปฏิเสธการแสดงผล ระบบจะถามความต้องการเรียกค้นข้อมูลต่อไป แต่ถ้าผู้ใช้งานตอบรับการแสดงผล ระบบก็จะเรียกข้อมูลเอกสารดังกล่าวขึ้นมา

นอกจากนั้นยังมีการกำหนด Function Key ของฐานข้อมูลเพื่อช่วยเหลือผู้ใช้งานในการเรียกแสดงผลข้อมูลในทุกขั้นตอน ดังนี้

F1	=	การขอความช่วยเหลือจากระบบ
F3	=	การออกจากหน้าจอแสดงผล
F4	=	เลื่อนไปดูเอกสารฉบับก่อนหน้า
F5	=	เลื่อนไปดูเอกสารฉบับถัดไป
F6	=	เลื่อนไปดูต้นเอกสารฉบับที่แสดงอยู่

- F7 = เลื่อนเอกสารฉบับที่แสดงอยู่ขึ้นไปก่อนหน้า 1 หน้า
 F8 = เลื่อนเอกสารฉบับที่แสดงอยู่ถัดจากหน้า 1 หน้า
 F9 = เลื่อนไปสุดท้ายเอกสารฉบับที่แสดงอยู่

การจัดทาระบบฐานข้อมูลทั้งหมดของศูนย์ข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาใช้ Mini Computer รุ่น Prime 4150 มีเทอร์มินอลกว่า 20 เครื่อง เชื่อมต่อกันเป็นเครือข่าย มีไลน์พริ้นเตอร์ (Line Printer) 2 ตัว และเลเซอร์พริ้นเตอร์ (Laser Printer) 5 ตัว นอกจากนั้นเป็นอุปกรณ์เพิ่มเติม

โปรแกรมที่ใช้ในการจัดทาระบบฐานข้อมูล ใช้โปรแกรม STATUS ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สามารถประมวลผล ในรูปของการประมวลผลข้อความ (Text Processing) นอกจากนั้นยังเป็นระบบจัดการฐานข้อมูลภายในตัวเอง โปรแกรม Status มีข้อดีในด้านต่าง ๆ เช่น ผู้ใช้โปรแกรมสามารถใช้โปรแกรมได้ โดยไม่ต้องมีความรู้เรื่องคำสั่งการทำงานมากนัก เพราะมีเมนูให้เลือกใช้ฟังก์ชันที่ต้องการ อีกทั้งยังมีการโต้ตอบของระบบกับผู้ใช้ทุกขั้นตอน เช่น ในการสร้างฐานข้อมูล จะมีคำถามให้ผู้ชี้ ทำการป้อนข้อมูลที่จำเป็นต่อการสร้างฐานข้อมูลอยู่ตลอดเวลาจนกระทั่งจบขั้นตอน นอกจากนั้น ยังมีชุดคำสั่งที่เอื้อต่อการใช้งานต่างๆอีกมาก ลักษณะเด่นของ STATUS คือมีความสามารถในการเก็บข้อมูล ที่มีลักษณะโครงสร้างที่แน่นอน และสามารถเก็บข้อมูลที่เป็นข้อความได้จำนวนมาก นอกจากนั้นยังสามารถสืบค้นได้หลายวิธี

งบประมาณ

ศูนย์ข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงาน ในเรื่องงบประมาณอย่างเต็มที่และไม่จำกัด เนื่องจากมีโครงการจะให้บริการ Online แก่หน่วยงานภายนอกในอนาคต

บุคลากร

ศูนย์ข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีบุคลากรอยู่ประมาณ 20 คน หน้าที่หลักของบุคลากรคือการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลที่น่าเข้าระบบ จัดพิมพ์ข้อมูลและแก้ไขข้อมูล และเนื่องจากข้อมูลที่น่าเข้า เป็นข้อมูลกฎหมาย ซึ่งจะต้องมีความถูกต้อง ดังนั้นบุคลากรที่มีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลนี้ จึงเป็นนิติกรทั้งหมด นอกนั้นเป็นเจ้าหน้าที่พิมพ์ข้อมูล ซึ่งมีความรู้ทางกฎหมายจำนวน 4 คนและมีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ระบบงานคอมพิวเตอร์ 3 คน ที่สำคัญบุคลากรทุกคนจะได้รับการอบรมให้มีพื้นความรู้ทางคอมพิวเตอร์ด้วย

ปัญหาในการดำเนินงาน

ศูนย์ข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประสบปัญหาในการรวบรวมข้อมูลจากราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเก็บรวบรวมตั้งแต่พ.ศ. 2452 เนื่องจากไม่สามารถหาต้นฉบับบางเรื่องบางปีได้ ทำให้ฐานข้อมูลขาดความสมบูรณ์ภายหลังได้ติดต่อขอความร่วมมือไปยังหอสมุดแห่งชาติเพื่อขอสำเนาจากไมโครฟิล์มที่หอสมุดแห่งชาติเก็บไว้

ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานระดับกอง สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "ศูนย์บริการข้อมูลตุลาการ" จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงาน "โครงการใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อการศาลและกระทรวงยุติธรรม" ตาม "แผนพัฒนาศาลและกระทรวงยุติธรรม ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2525 - 2529)" (ศรีสุภางค์ อุจจินทร์, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2537)

วัตถุประสงค์

ศูนย์คอมพิวเตอร์กระทรวงยุติธรรมจัดสร้างฐานข้อมูลทางกฎหมาย จำนวน 3 ฐาน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดี ทั้งในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ให้เป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว
2. เพื่อปรับปรุงระบบบริหารงานของศาลและกระทรวงยุติธรรม ให้มีความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยแก่บรรดาผู้พิพากษา นักกฎหมาย นักศึกษา หรือผู้ที่ต้องการจะศึกษาหาความรู้ทางด้านกฎหมาย

ปัจจุบัน ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางกฎหมาย อันได้แก่ คำพิพากษาศาลฎีกา คำสั่งคำร้องของศาลฎีกา และตัวบทกฎหมาย ที่จะให้บริการแก่ศาลทุกศาลทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของศาลและหน่วยงานในสังกัด โดยใช้คอมพิวเตอร์ระบบออนไลน์ จากกระทรวงยุติธรรมไปยังศาลทุกศาลในกรุงเทพมหานครได้แก่ ศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญาธนบุรี ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ศาลแรงงานกลาง ศาลแขวงพระนครเหนือ ศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงธนบุรี สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ และกรมบังคับคดี สำหรับในต่างจังหวัด ได้แก่ ศาลที่เป็นที่ตั้งสำนักงานอธิบดีภาค และจังหวัดใกล้เคียง

ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ

การสร้างฐานข้อมูล

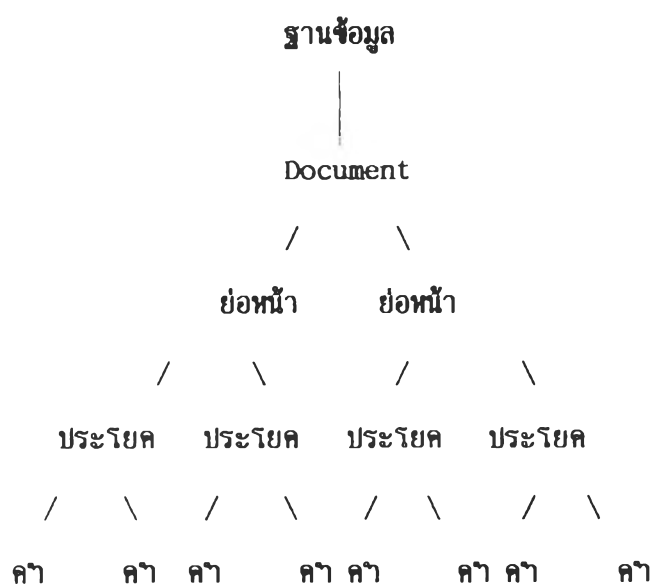
ฐานข้อมูลทางกฎหมายที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม จัดทำ มีทั้งสิ้น 3 ฐาน
ได้แก่

1. DIKA เป็นฐานข้อมูลที่จัดเก็บย่อชื่อกฎหมายจากคำพิพากษาศาลฎีกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2485 - ปัจจุบัน มีข้อมูลทั้งสิ้นรวม 32,345 เรื่อง
2. ORDR เป็นฐานข้อมูลคำสั่งศาลของศาลฎีกา ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2485 - 2528 มีข้อมูลทั้งสิ้นรวม 6,776 เรื่อง
3. LAW เป็นฐานข้อมูลจัดเก็บตัวบทกฎหมายปัจจุบันมีจำนวนข้อมูลประมาณ 240ฉบับ

ฐานข้อมูลทั้ง 3 ฐาน สร้างด้วยโปรแกรม BRS ซึ่งเป็นโปรแกรมที่มีความสามารถในการสร้างฐานข้อมูลโดยไม่จำกัดจำนวน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ การจัดโครงสร้างภายในฐานข้อมูล จะถูกออกแบบให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งโครงสร้างหรือรูปแบบของแต่ละฐานข้อมูลจะเป็นรูปแบบเดียวกัน

โครงสร้างของฐานข้อมูล จะประกอบด้วยข้อมูลในรูปข้อความ เรียกว่า Document ในฐานข้อมูลหนึ่ง สามารถเก็บเอกสารได้ถึง 16,777,215 หมายเลข Documents ในหนึ่ง Document ประกอบด้วยย่อหน้า หรือ Paragraph ซึ่งอาจมีหลายย่อหน้า ในหนึ่ง Document ในหนึ่งย่อหน้า อาจมีข้อความหลายข้อความ หรืออาจมีเพียงหนึ่งประโยค หรือหนึ่งคำ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งตัวอักษร หรือตัวเลข นอกจากนี้ยังกำหนดความสั้นยาวของย่อหน้า ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นคำสำหรับสืบค้นได้ด้วย ทุก Document จะแบ่งย่อยเป็นย่อหน้า จากย่อหน้าแบ่งย่อย ออกเป็นประโยค ในหนึ่งย่อหน้าจะมีประโยคได้ไม่เกิน 255 ประโยค ถ้าเอกสารที่นำเข้ามา ฐานข้อมูลมีย่อหน้าเกิน 255 ประโยค ระบบ BRS จะตัดประโยคที่เกินแล้วขึ้นย่อหน้าใหม่ให้ หรือไม่การนำเข้าข้อมูลเอกสารนั้นก็จะไม่ผ่าน จากประโยคจะมีหน่วยย่อยของประโยคเรียกว่า คำ คำ อาจหมายถึงรวมถึงคำโดดหรือกลุ่มของคำที่ล้อมรอบด้วยเครื่องหมายต่าง ๆ ที่สืบค้นไม่ได้ เช่น

เครื่องหมายวรรคตอน หรือ ที่ว่างหรือการขึ้นบรรทัดใหม่ หรือเครื่องหมายจบประโยค ในหนึ่งประโยคจะประกอบด้วยคำตั้งแต่ 1-255 คำ ซึ่งสามารถนำมากำหนดเป็นคำค้น หรือเป็นคำที่ไม่ใช้ค้น (Stop word) ก็ได้ ดังรูปแบบของโครงสร้างข้อมูลที่แสดงไว้ในภาพประกอบที่ 4

ภาพประกอบที่ 4 แสดงผังโครงสร้างฐานข้อมูลของศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม

1. ฐานข้อมูลคำพิพากษาฎีกา (DIKA)

ข้อมูลที่จัดเก็บ เป็นย่อชื่อกฎหมายจากคำพิพากษาฎีกา ซึ่งรวบรวมมาจาก

- 1.1 กองผู้ช่วยศาลฎีกา ศาลฎีกา
- 1.2 หนังสือคำพิพากษาฎีกาประจำปี ของเนติบัณฑิตยสภา
- 1.3 หนังสือคำพิพากษาฎีกาประจำปี ของสหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงยุติธรรม
- 1.4 หนังสือคำพิพากษาฎีกา ของบริการส่งเสริมงานตุลาการ

มีการจัดโครงสร้างของข้อมูลในฐานข้อมูลแต่ละฎีกา เรียกเป็น 1 Document ประกอบด้วย Paragraph จำนวน 12 Paragraphs ดังนี้

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
IDEN	Identification
DIKA	เลขที่คำพิพากษาฎีกา
PERS	ชื่อคู่ความ
LAWS	ชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
DESC	เนื้อหาของคำพิพากษาฎีกา
LONG	ฎีกาย่อยาว
SOUR	แหล่งที่มา
QUOR	ชื่อองค์คณะผู้ตัดสิน
JUDG.	เจ้าของสำนวน
NOTE	หมายเหตุ
COMM	ผู้เขียนหมายเหตุ
KEYW	คำค้นหา

2. ฐานข้อมูลคำสั่งร้องของศาลฎีกา (ORDR)

จัดเก็บคำสั่งร้องของศาลฎีกา ซึ่งรวบรวมมาจาก

- 1.1 ศาลฎีกา โดยศูนย์บริการข้อมูล ฯ คัดเลือกย่อข้อกฎหมายเอง
- 1.2 หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาประจำปี ของเนติบัณฑิตยสภา

มีการจัดโครงสร้างของข้อมูลในฐานข้อมูลคำสั่งร้องของศาลฎีกา เรียกเป็น 1 Document ประกอบด้วย Paragraph จำนวน 12 Paragraphs ดังนี้

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
IDEN	Identification
ORDR	เลขที่คำสั่งร้อง
PERS	ชื่อคู่ความ
LAWS	ชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
DESC	เนื้อหาของคำพิพากษาศาลฎีกา
LONG	ฎีกาย่อยยาว
SOUR	แหล่งที่มา
QUOR	ชื่อองค์คณะผู้ตัดสิน
JUDG	เจ้าของสำนวน
NOTE	หมายเหตุ
COMM	ผู้เขียนหมายเหตุ
KEYW	คำค้นหา

ฐานข้อมูลคำพิพากษาศาลฎีกาและฐานข้อมูลคำสั่งร้องของศาลฎีกา มีวิธีการสืบค้นอยู่

7 ทางเลือก คือ

1. ค้นจากเลขคำพิพากษาฎีกา หรือคำสั่งศาลของศาลฎีกา และปี พ.ศ. ใช้ในกรณีที่ผู้ใช้ทราบเลขที่ของคำพิพากษาฎีกา หรือเลขที่คำสั่งศาล และปีพ.ศ. เช่น 321/2510 หรือ 755/2527 เป็นต้น คอมพิวเตอร์จะทำการค้นและแสดงเนื้อหาย่อข้อกฎหมายของฎีกา เหล่านี้ที่จอภาพ หรือที่เครื่องพิมพ์แล้วแต่ผู้ใช้จะกำหนด
2. ค้นจากชื่อของคู่ความ เช่น หม่อมเกษม สนิทวงศ์ ไรทท์ หรือนายเลียม พรหมมี จาเลย เป็นต้น คอมพิวเตอร์จะทำการสืบค้นเมื่อพบจะแสดงผลให้ทราบว่า มีฎีกาที่บุคคลดังกล่าว เป็นไรทท์จาเลยอยู่ที่ฎีกา และย่อฎีกาที่มีชื่อบุคคลเหล่านี้ปรากฏอยู่ จะปรากฏที่จอภาพเรียงตามลำดับ
3. ค้นจากชื่อกฎหมายและเลขมาตรา เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 110 คอมพิวเตอร์จะบอกว่ามีฎีกาที่อยู่ ณ มาตรา ดังกล่าว ก็มาตราและแสดงผลที่หน้าจอภาพที่ละฎีกา เรียงตามลำดับปัจจุบันถึงใหม่สุด
4. ค้นหาจากคำที่ปรากฏในเนื้อหาของย่อฎีกา ซึ่งผู้ใช้ต้องระบุคำที่ผู้ชันหาและ คาดว่าจะมีในฎีกา เช่น คำว่า ทรัพย์สิน หรือ การจำยอม ในกรณีที่ เป็นสะพาน ถ้าผู้ค้นหา ว่า การจำยอม และ สะพาน เครื่องคอมพิวเตอร์จะทำการค้นหาย่อฎีกาที่มีคำสองคำนี้ปรากฏอยู่ และจะแสดงข้อความนั้นหากผู้ใช้ต้องการ
5. ค้นจากชื่อผู้พิพากษาผู้ตัดสินคดี เช่น ผู้พิพากษาสมิตร พักทองพรรณ ระบบคอมพิวเตอร์จะค้นว่ามีฎีกาที่ท่านผู้พิพากษาผู้นี้ทำการตัดสินคดี และแสดงย่อคำพิพากษานั้นเรียงตามลำดับ
6. ค้นจากคำค้น หรือ Key word ที่นิติกรเป็นผู้กำหนด เช่น คำว่า ลักทรัพย์โดย ทำอันตรายสิ่งกีดกัน หรือ เลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรม
7. ค้นโดย นำทางเลือกตั้งแต่ทางเลือกที่ 1 ถึงทางเลือกที่ 6 มาผสมกัน เช่น ค้นจากชื่อผู้พิพากษา กับชื่อกฎหมาย หรือค้นจากชื่อผู้พิพากษากับ Key word เป็นต้น

3. ฐานข้อมูลตัวบทกฎหมาย (LAW)

ข้อมูลที่จัดเก็บในฐานข้อมูลตัวบทกฎหมายนี้ เป็นกฎหมายแม่บทและกฎหมายประกอบประมาณ 400 เรื่อง เอกสารทุกฉบับก่อนถูกบันทึกลงในฐานข้อมูล จะมีการให้รหัสประจำชื่อกฎหมายแต่ละฉบับ การบันทึกข้อมูลจะบันทึกเป็นสารบัญชีกฎหมายว่า กฎหมายชื่อนั้น ๆ จะประกอบด้วยกฎหมายอะไรบ้าง จากนั้นจึงนำรายละเอียดของกฎหมายที่อยู่ในสารบัญชื่อนั้นบันทึกลงในฐานข้อมูล การรวบรวมข้อมูลจะถือเอากฎหมายแม่บทเป็นข้อมูลหลัก หากมีกฎหมายประกอบฉบับที่ 2,3,4 ฯลฯ ตามออกมาแก้ไข หรือเพิ่มเติมกฎหมายแม่บท ก็จะทำการแก้ไขมาตราที่ถูกแก้ไขลงในกฎหมายแม่บทนั้น หากมีกฎหมายแม่บทฉบับหลังออกมามียกเลิกกฎหมายแม่บทฉบับแรกทั้งฉบับ กฎหมายแม่บทฉบับหลังจะเป็นข้อมูลหลักแทน แต่หากเป็นการยกเลิกกฎหมายแม่บทนั้นเฉย ๆ โดยไม่มีการบัญญัติกฎหมายใหม่ขึ้นมาแทนกฎหมายแม่บทฉบับที่ถูกยกเลิกนั้นจะถูกระบบนำไปเก็บไว้ในอีกแฟ้มข้อมูลหนึ่ง แต่สามารถเรียกกลับมาดูได้ ซึ่งหลักการเดียวกันนี้ จะใช้ในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลในฐานข้อมูลนี้ด้วย

ฐานข้อมูลตัวบทกฎหมาย (LAW) มีการกำหนดโครงสร้างในฐานข้อมูลเป็น Documents ในแต่ละ Document แบ่งย่อยออกเป็น Paragraph จำนวน 15 Paragraphs ดังตารางนิยามเขตข้อมูล ต่อไปนี้

ชื่อ Paragraph	ความหมาย
HEAD	หัวเรื่อง
NAME	ชื่อกฎหมาย
PAGE	หน้าแรก
TELL	ข้อชี้แจง (พระราชปรารภ)
CHAP	หัวเรื่อง, หมวด
DESC	เนื้อหามาตรา

CORR	มาตราที่มีการแก้ไข
OLDD	เนื้อหาเดิม
ISSU	วันที่ออกกฎหมาย
SIGN	ชื่อผู้ลงนาม
POSI	ตำแหน่งผู้ลงนาม
BOOK	ราชกิจจานุเบกษา
DATE	วันที่ประกาศใช้
LIST	ท้ายกฎหมาย
NOTE	เหตุผลในการออกกฎหมาย

เนื่องจากฐานข้อมูลนี้จัดทำขึ้น เพื่อให้บริการด้านข้อมูลตัวบทกฎหมาย จึงมีการออกแบบฐานข้อมูลให้ผู้ใช้ สามารถค้นหาข้อมูลที่เป็นตัวบทกฎหมายในลักษณะต่าง ๆ ได้โดยสะดวก ถูกต้องและรวดเร็ว โดยอาศัยระบบคอมพิวเตอร์ การเรียกใช้กฎหมาย จะเรียกใช้กฎหมายแม่บทก่อน และเมื่อต้องการทราบรายละเอียดของกฎหมายลำดับรอง ก็เรียกใช้เป็นลำดับถัดไป ดังนั้นจึงแบ่งการเรียกใช้ข้อมูลเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ค้นจากเลขมาตรา หรือชื่อ และชื่อกฎหมาย ใช้ในกรณีที่รู้ชื่อกฎหมายและเลขมาตรา ผู้ใช้สามารถระบุชื่อกฎหมายและเลขมาตราดังกล่าว เพื่อการค้นหาได้ทันที โดยระบบจะทำการค้นหาครั้งละ 1 มาตรา หรือครั้งละหลาย ๆ มาตราก็ได้

ในกรณีที่ผู้ใช้ไม่รู้ชื่อกฎหมายแน่ชัด หรือจำชื่อที่ถูกต้องไม่ได้ สามารถใช้คำค้นหาชื่อกฎหมายที่ถูกต้อง โดยการเรียกดูสารบัญชีกฎหมายก่อน โดยใช้คำค้นหาที่กำหนดเพื่อบอกถึงเรื่องอย่างกว้าง ๆ เช่นใช้คำค้นว่า "พนักงานอัยการ" ระบบจะแสดงสารบัญชีกฎหมายเกี่ยวกับพนักงานอัยการทั้งหมดที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันออกมา

เช่น พระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2498 (มาตรา 1 ถึง มาตรา 20)
ค10467

พระราชบัญญัติพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2517 (มาตรา 1 ถึง มาตรา 3)
ค00471 ฯลฯ เป็นต้น

จากนั้นผู้ใช้สามารถค้นหาเรื่องที่ต้องการได้ โดยระบุรหัสชื่อกฎหมายและเลขมาตราหรือระบุชื่อ Paragraph ที่ต้องการสืบค้น

2. ค้นหาจากคำค้นเนื้อหามาตรา และคำค้นหัวเรื่อง ำใช้ในกรณีที่ไม่ทราบเลขมาตรา และจำชื่อกฎหมายไม่แม่นยำ ก็สามารถใส่ทางเลือกนี้ได้ โดยการนึกถึงคำที่อาจใช้แทนเรื่องที่ต้องการค้นหา และระบุคำค้นหานั้น คอมพิวเตอร์จะแสดงแหล่งที่ปรากฏคำค้นหานั้นในกฎหมายทุกฉบับ ทุกมาตรา และผู้ใช้อาจกำหนดคำเพื่อเรียกดูสารบัญชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการได้

3. การใส่คำเชื่อมด้วยนิพจน์บูลีน (Boolean Logic) ซึ่งโปรแกรม BRS อนุญาตให้ใส่คำเชื่อมได้ตั้งแต่ 2 ถึง 15 คำโดยวิธีการค้น ผู้ใช้ต้องระบุ ชื่อ Paragraph ที่ต้องการค้นแล้วใส่คำเชื่อมต่าง ๆ เป็นเครื่องมือช่วยสืบค้น

คำเชื่อมต่าง ๆ ที่ใช้ค้นข้อมูลในฐานข้อมูลตัวบทกฎหมาย (LAW) มีดังต่อไปนี้

1. AND เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำ 2 คำปรากฏอยู่
2. OR เป็นการค้นหาเอกสารซึ่งมีคำใดคำหนึ่ง หรือทั้งสองคำปรากฏอยู่
3. NOT เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำที่หนึ่งปรากฏอยู่เท่านั้น เอกสารที่มีคำที่สองจะไม่ถูกเรียกมา
4. XOR เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำใดคำหนึ่งปรากฏอยู่เท่านั้น แต่ไม่ใช่เอกสารที่มีคำทั้งสองคำปรากฏอยู่
5. SAME เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำทั้งสองคำ ปรากฏอยู่ในย่อหน้า (Paragraph) เดียวกัน
6. WITH เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำทั้งสองคำปรากฏอยู่ในประโยคเดียวกัน
7. NEAR เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำทั้งสองคำอยู่ในตำแหน่งใกล้เคียง โดยที่คำใดคำหนึ่งอยู่ก่อนหรือหลังอีกคำหนึ่งก็ได้
8. ADJ มาจากคำว่า ADJACENT เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำทั้งสอง อยู่ในตำแหน่งประชิดกัน โดยที่คำทั้งสองต้องอยู่เรียงกันตามที่กำหนด

นอกจากนั้น ผู้ใช้สามารถใช้ Function Key ต่อไปนี้ช่วยในการสืบค้นและแสดงผล
ดังต่อไปนี้

F1=>Search
F2=>Print/All
F3=>Display
F4=>HELP
F5=>สารบัญหัวเรื่อง
F6=>แสดงชื่อกฎหมาย
F7=>เนื้อหาของกฎหมาย
Shift +F7=>เนื้อหาของมาตราเดิม
F8=>เฉพาะมาตราที่แก้ไข
Shift+F8 =>เนื้อหาของมาตราที่มีการแก้ไข
F9=>เจาะจงมาตรา
Shift+F9 =>สิ่งพิมพ์
F10=>วันที่ประกาศใช้
F11=>ท้ายกฎหมาย
F12=>เหตุผลในการออกกฎหมาย

ระบบคอมพิวเตอร์ที่ ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรมใช้ในการประมวลผลข้อมูล เป็นระบบซูเปอร์มินิคอมพิวเตอร์ประกอบด้วย เครื่องมินิคอมพิวเตอร์ ไมโครคอมพิวเตอร์ที่ใช้ เป็นเทอร์มินอล เครื่องควบคุมระบบโทรคมนาคม รมเต็ม เครื่องพิมพ์ และอื่น ๆ

ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม เคยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ชื่อ STAIRS ในการจัดเก็บและเรียกใช้ข้อมูลและใช้ระบบ คอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ (ป.ป.ส) ในการประมวลผลข้อมูล แต่เมื่อศูนย์คอมพิวเตอร์ได้ ระบบคอมพิวเตอร์ของตนเองเป็นระบบ UNIX ก็ได้ทำการแปลงข้อมูล (Convert Data) จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักงาน ป.ป.ส. ลงจานบันทึกข้อมูล และย้ายระบบมาไว้ที่ศูนย์

คอมพิวเตอร์ในปี พ.ศ. 2532 จากนั้นได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป BRS ในการจัดเก็บและเรียกใช้ข้อมูลแทน เนื่องจากโปรแกรม BRS ค่อนข้างง่ายกว่าเมื่อเทียบกับ STAIRS เพราะค้นได้ทั้งแบบอิสระและแบบดัชนีพจนานุกรม ในขณะที่ STAIRS ต้องกำหนดรหัสและคำสำคัญเพื่อการสืบค้น นอกจากนี้การปรับปรุงระบบ ยังมีการใช้โปรแกรม ORACLE ที่เป็นระบบจัดการฐานข้อมูลมาเป็นโปรแกรมใช้ควบคุมระบบคอมพิวเตอร์ด้วย

โปรแกรม BRS เป็นโปรแกรมที่พัฒนาโดย บริษัท BRS Software Products ในสหรัฐอเมริกา เป็นโปรแกรมที่ช่วยส่งเสริมการทำงานด้าน Text Retrieval หรือการค้นหาในรูปแบบของตัวอักษร มีชุดคำสั่งที่ออกแบบ สำหรับการจัดการฐานข้อมูลหลายโปรแกรม เช่นโปรแกรม BRS/SEARCH เป็นโปรแกรมสำหรับการสืบค้น ซึ่งจะกำหนดคำให้คำศัพท์ทุกคำไม่ว่าจะเป็นคำเดียวหรือหลาย ๆ คำ ฐานข้อมูลเป็นคำค้น ทำให้สามารถหาข้อมูลได้รวดเร็วและถูกต้อง โปรแกรม BRS/MAINT ซึ่งเป็น Utility ที่ผู้จัดการฐานข้อมูลสามารถใช้ได้แต่เพียงผู้เดียว โปรแกรมนี้จะ เป็นชุดคำสั่งที่ใช้ในการสร้าง ปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูล และควบคุมการทำงานของโปรแกรม BRS/SEARCH เป็นต้น

งบประมาณ

เนื่องจากกระทรวงยุติธรรมมีนโยบายให้บริการออนไลน์กับหน่วยงานของกระทรวงฯ ที่ตั้งกระจายอยู่ทั่วประเทศ และปริมาณหลักเฉลี่ย ประกอบกับมีนโยบายที่จะเชื่อมโยงกับเครือข่ายของหน่วยงานอื่นด้วย จึงลงทุนด้วยค่าใช้จ่าย ประมาณ 110 ล้านบาท

บุคลากร

ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม มีอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ตามโครงการรวมทั้งสิ้น 73 อัตรา แบ่งบุคลากรตามหน้าที่ ดังนี้

1. นิติกร ทำหน้าที่ในการเตรียมข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และทำการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย
2. เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์มีหน้าที่ควบคุมการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์
3. เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ทำหน้าที่บันทึกข้อมูลที่นิติกรเตรียมไว้แล้ว

นอกจากนั้นเป็นบุคลากรตำแหน่งอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ประสานงานต่าง ๆ ภายในศูนย์ข้อมูล เช่น วิศวกรไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด เจ้าหน้าที่ธุรการ เป็นต้น

ปัญหาในการดำเนินงาน

ปัญหาที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรมประสบอยู่ในขณะนี้ ได้แก่ การให้บริการสืบค้นด้วยระบบ ออนไลน์ ยังไม่คล่องตัว เพราะนอกจากจะต้องให้บริการแก่หน่วยงานภายในแล้วยังจะต้องให้บริการแก่หน่วยงานภายนอก เช่น ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นต้น ทำให้ต้องเพิ่มอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการเชื่อมโยงระบบ และต้องเพิ่มจำนวนตู้สายจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับโปรแกรม BRS ซึ่งซื้อจากบริษัทซัมมิต ประเทศไทยไม่มีการจัดทำเมนูสำหรับผู้ใช้งานข้อมูล ดังนั้นผู้ใช้งานจำเป็นต้องเรียนรู้โปรแกรม และการใช้ฟังก์ชันคีย์ต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้เวลาานพอสมควรในการเรียนรู้

ศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ศูนย์คอมพิวเตอร์ เป็นหน่วยงานตั้งใหม่ ขึ้นอยู่กับ สำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีแผนการปรับปรุงระบบงานด้านเอกสารสำคัญ เอกสารการประชุมและเอกสารประกอบการประชุม จึงได้จัดตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์ขึ้น รวมทั้งได้จัดหาระบบคอมพิวเตอร์พร้อมซอฟต์แวร์แบบเปิดเสร็จ และระบบสายสัญญาณเชื่อมโยงอาคารรัฐสภาทั้ง 3 หลัง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานบันทึกข้อมูล และสืบค้นข้อมูลได้พร้อมกันรวม 83 จุด (สุวัฒนา เหลืองไตรรัตน์, สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2537)

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ในการนำระบบคอมพิวเตอร์ เข้ามาช่วยในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล ก็เพื่อสนองความต้องการข้อมูลแก่สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการ และเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บเอกสาร อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐสภาด้วย

การสร้างฐานข้อมูล

ศูนย์คอมพิวเตอร์ ๓ สร้างฐานข้อมูลภายในเพื่อใช้ในการทำงานของรัฐสภา ทั้งสิ้น 16 ฐาน แต่มีฐานข้อมูลทางกฎหมาย 2 ฐาน ได้แก่

1. ฐานข้อมูลพระราชบัญญัติ (ACTS)

ข้อมูลที่จัดเก็บภายในฐานข้อมูลพระราชบัญญัติ (ACTS) นี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งยังมีผลใช้บังคับอยู่ ปัจจุบันฐานข้อมูลนี้มีจำนวนเอกสารทั้งสิ้น

909 Documents

ฐานข้อมูลพระราชบัญญัติ แบ่งโครงสร้างฐานข้อมูลออกเป็น 10 ย่อหน้า ดังตารางนิยามเขตข้อมูล ต่อไปนี้

ชื่อ ย่อหน้า	ความหมาย
NAME	ชื่อกฎหมาย
INTR	คำเริ่มต้น
CHAP	หมวด
SECT	มาตรา
DESC	ตัวบทกฎหมาย
TABL	ตาราง
NOTE	หมายเหตุท้าย พ.ร.บ.
GOGA	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
DATE	วันที่ประกาศ
STAT	สถานะของกฎหมาย

2. ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา (GOGA)

ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา เป็นฐานข้อมูลที่จัดเก็บข้อมูลของตัวบทกฎหมายที่มีผลใช้บังคับ ตลอดจนระเบียบปฏิบัติราชการของกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ โดยรวบรวมข้อมูลจากราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ปัจจุบันมีจำนวนเอกสาร 98 Documents

ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา มีการกำหนดโครงสร้างภายในฐานข้อมูล เป็น Documents ในแต่ละ Document แบ่งเป็น ย่อหน้าย่อย ๆ จำนวน 15 ย่อหน้า ดังตารางนิยามเขตข้อมูล ต่อไปนี้

ชื่อ Paragraph

ความหมาย

NAME	ชื่อ
ABOL	ยกเลิกแล้วโดย
BOOK	เล่มที่
PORT	ตอนที่
PAGE	หน้าที่
ISSU	ฉบับที่
YEAR	วัน/เดือน/ปี
ABST	สาระสำคัญ
ACTG	ผู้รักษาการ
REAS	เหตุผลในการประกาศใช้
MFRL	รหัสไมโครฟิล์ม ม้วนที่
MFPI	รหัสไมโครฟิล์ม ภาพที่
KEYW	ดรรรชนี

ในการค้นหาเอกสารในฐานข้อมูลรัฐสภานี้ ผู้ใช้จะสามารถค้นหาได้ โดยการนำคำศัพท์ที่มีในเนื้อหาเอกสาร ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ผู้ใช้นึก หรือคาดไว้ในใจ หรือรู้แน่ๆ ว่า จะต้องมีความนั้น ๆ ปรากฏอยู่ ผู้ใช้อาจเลือกค้นหาคำค้นเพียงคำเดียวโดด ๆ หรืออาจใช้คำ 2 คำ เชื่อมด้วยสัญลักษณ์ทางตรรก (Boolean Logic) หรือคำเชื่อม (Operators) เพื่อการค้นหาที่รวดเร็วแม่นยำขึ้น ซึ่งโปรแกรม BRS อนุญาตให้ใช้คำเชื่อมได้ตั้งแต่ 2 ถึง 15 คำ

คำเชื่อมต่าง ๆ ที่ใช้ค้นข้อมูลในฐานข้อมูลพระราชบัญญัติ มีดังต่อไปนี้

1. AND เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำ 2 คำปรากฏอยู่
2. OR เป็นการค้นหาเอกสารซึ่งมีคำใดคำหนึ่ง หรือทั้งสองคำปรากฏอยู่

3. NOT เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำที่หนึ่งปรากฏอยู่เท่านั้น เอกสารที่มีคำที่สองจะไม่ถูกเรียกมา
4. XOR เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำใดคำหนึ่งปรากฏอยู่เท่านั้น แต่ไม่ใช่เอกสารที่มีคำทั้งสองคำปรากฏอยู่
5. SAME เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำทั้งสองคำปรากฏอยู่ในย่อหน้า (Paragraph) เดียวกัน
6. WITH เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำทั้งสองคำปรากฏอยู่ในประโยคเดียวกัน
7. NEAR เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำทั้งสองคำอยู่ในตำแหน่งใกล้เคียงกัน โดยที่คำใดคำหนึ่งอยู่ก่อนหรือหลังอีกคำหนึ่งก็ได้
8. ADJ มาจากคำว่า ADJACENT เป็นการค้นหาเอกสารที่มีคำทั้งสอง อยู่ในตำแหน่งประชิดกัน โดยที่คำทั้งสองต้องอยู่เรียงกันตามที่กำหนด
9. NOT SAME เป็นการค้นหาเอกสารเฉพาะที่มีคำที่หนึ่งปรากฏในย่อหน้า และต้องไม่มีคำที่สอง
10. NOT WITH เป็นการค้นหาเอกสารเฉพาะที่มีคำที่หนึ่งปรากฏในประโยค และต้องไม่มีคำที่สอง
11. NOT NEAR เป็นการค้นหาเอกสารเฉพาะที่มีคำที่หนึ่งและต้องไม่อยู่ในตำแหน่งใกล้เคียงกับคำที่สอง
12. NOT ADJ เป็นการค้นหาเอกสารเฉพาะที่มีคำที่หนึ่ง และต้องไม่อยู่ในตำแหน่งประชิดกับคำที่สอง

ในกรณีที่ผู้ใช้ต้องการค้นหาเอกสารที่มีคำค้นมากกว่า 2 คำค้นขึ้นไป สามารถใช้คำเชื่อมต่าง ๆ รวมกันได้ สูงสุด 15 คำค้น ในการค้นแต่ละครั้ง

เมื่อผู้ใช้ต้องการลดเวลาในการค้นหาเอกสารให้สั้นลง และเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ในจำนวนที่ใกล้เคียงหรือถูกต้อง ผู้ใช้จะต้องกำหนดคำค้นแต่ละครั้ง ๆ ละหลายคำ และใช้คำเชื่อมต่าง ๆ ช่วยในการทำงาน ซึ่งคำค้นต่างๆ จะมีลำดับในการทำงานก่อนหลังในประโยคเดียวกัน ดังนี้

- ADJ , NEAR
- WITH
- SAME
- AND , NOT , NOT SAME , NOT WITH , NOT NEAR , NOT ADJ
- XOR
- OR

งานกรณีที่ไม่ต้องการให้เป็นไปตามลำดับ การทำงานข้างต้น ผู้ใช้ก็สามารถใช้ เครื่องหมายวงเล็บกลม () คร่อมในส่วนขอประโยคค้นหาที่ต้องการให้ทำการค้นหาก่อนและ สามารถกำหนดวงเล็บซ้อนกันได้ถึง 15 คู่

นอกจากนี้ ระบบยังอนุญาตให้ผู้ใช้ ทำการสืบค้นเอกสารที่ต้องการเฉพาะบางส่วน คือเป็นการค้นเฉพาะในย่อหน้าใดย่อหน้าหนึ่งของเอกสาร โดยไม่จำเป็นต้องค้นทั้งหมดเมื่อผู้ใช้ ต้องการค้นหาเอกสารที่มีคำค้นปรากฏในย่อหน้าใดย่อหน้าหนึ่งโดยเฉพาะ ให้ใส่ชื่อย่อหน้านั้น หลังคำค้นนั้น โดยมีจุด หรือ เครื่องหมายวงเล็บเหลี่ยม [] คร่อมชื่อย่อหน้าได้ด้วย

ศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย ฯ ใช้ระบบมินิคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล ส่วนเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมีทั้งหมดประมาณ 80 เครื่อง จัดวางไว้ตามหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วประเทศ

โปรแกรมที่ ศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการ รัฐสภาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลได้แก่โปรแกรม BRS เช่นเดียวกับศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ

ศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย ฯ ใช้งบประมาณในการจัดซื้อระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ทั้งสิ้นประมาณ 30 ล้านบาท

บุคลากร

ปัจจุบันศูนย์คอมพิวเตอร์ฯ มีบุคลากรประมาณ 21 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ จำนวน 3 คน วิทยากร จำนวน 8 คน ช่างซ่อมบำรุงเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวน 4 คนและเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ซึ่งทำหน้าที่เตรียมข้อมูลอีก 6 คน

ปัญหาในการดำเนินงาน

เนื่องจากศูนย์คอมพิวเตอร์ฯ ต้องจัดทำฐานข้อมูลเพื่อบริการผู้ใช้ที่เป็นสมาชิกรัฐสภา ซึ่งนอกจากจัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมายทั้ง 3 ฐานแล้ว ยังจัดสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับสารบบงานต่าง ๆ ให้กับหน่วยงานภายในรัฐสภาด้วย แต่เนื่องจากบุคลากรของศูนย์คอมพิวเตอร์เองมีไม่เพียงพอจึงต้องให้บุคลากรของหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐสภาเป็นผู้ป้อนข้อมูลในสารบบงานเอง ซึ่งทางศูนย์คอมพิวเตอร์จะฝึกอบรมการบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ให้

ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานของคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหน้าที่ให้บริการทางวิชาการแก่คณาจารย์ นิสิตและข้าราชการของคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดเก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์และสิ่งไม่มีตีพิมพ์ด้านกฎหมาย เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษา การค้นคว้าและการวิจัยทางกฎหมาย

วัตถุประสงค์

ในปีพ.ศ. 2532 ได้จัดตั้งแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศขึ้นภายในห้องสมุดฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมประมวลผล วิเคราะห์ เสนอและให้บริการข้อมูลทางกฎหมายแก่ผู้ใช้ห้องสมุด โดยได้นำเอาระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดทำฐานข้อมูลหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และสิ่งไม่ตีพิมพ์ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดด้วย

การสร้างฐานข้อมูล

ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ ได้จัดทำฐานข้อมูล จำนวน 6 ฐาน ได้แก่

1. ฐานข้อมูล BNET เป็นฐานข้อมูลหนังสือกฎหมายภาษาต่างประเทศที่มีในห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบทั้งสิ้น 8,038 ระเบียบ
2. ฐานข้อมูล THAIB เป็นฐานข้อมูลหนังสือกฎหมายภาษาไทย ที่มีในห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบทั้งสิ้น 8,305 ระเบียบ
3. ฐานข้อมูล RES เป็นฐานข้อมูลงานวิจัยทางกฎหมาย เป็นฐานข้อมูลทดลองโดยรวบรวมข้อมูลทั้งจากต้นฉบับงานวิจัยและข้อมูลของงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในแหล่งอื่นๆ ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบ 71 ระเบียบ
4. ฐานข้อมูล CULIX เป็นฐานข้อมูลที่จัดเก็บตัวบทกฎหมายไทยที่ยังมีผลใช้บังคับ โดยนำแหล่งข้อมูลจากราชกิจจานุเบกษา ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2478 ถึงปัจจุบัน มีจำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 4,056 ระเบียบ
5. ฐานข้อมูล THES เป็นฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ทางกฎหมายซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลของวิทยานิพนธ์ ของนิสิตบัณฑิตศึกษาภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาฯ ปัจจุบัน มีจำนวนระเบียบ 385 ระเบียบ
6. ฐานข้อมูล INDEX เป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมวารสารกฎหมายเก็บรวบรวมข้อมูลของบทความทางกฎหมายที่ตีพิมพ์ลงในวารสารภาษาไทย ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบ 14,079 ระเบียบ

ฐานข้อมูล BNET และ ฐานข้อมูล THAIB

ฐานข้อมูล BNET และ THAIB มีโครงสร้างฐานข้อมูลเหมือนกัน ครอบคลุมเขตข้อมูล ออกเป็น 58 เขตข้อมูล ดังนี้

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
2 Bibliographic level	รหัสเอกสาร
8 Fixed-length data element	รหัสข้อมูลความยาวคงที่
16 Local Accession Number	เลขทะเบียน
20 International Standard Book No.	เลขมาตรฐานหนังสือสากล
27 Standard Technical Report No.	เลขมาตรฐานรายงานการวิจัย
40 Cataloging Source	หน่วยงานที่เป็นแหล่งทำบัตรรายการ
41 language Code	รหัสสำหรับภาษาที่เข้าหนังสือ
43 Geographic Code Area	รหัสพื้นที่ทางภูมิศาสตร์
49 Local Holding	สถานที่เก็บสิ่งพิมพ์ห้องสมุด
50 LC Call Number	เลขเรียกหนังสือระบบ LC
88 Report No.	ลำดับที่รายงานการวิจัย
98 Other Classification Schemes	เลขเรียกหนังสือที่ห้องสมุดกำหนดเอง
100 Main Entry--Pers Name	รายการหลักประเภทชื่อบุคคล
110 Main Entry--Corp Name	รายการหลักประเภทชื่อองค์กร
111 Main Entry--Conf Name	รายการหลักประเภทชื่อการประชุม
130 Main Entry--Unif Title	รายการหลักที่เป็นชื่อเรื่องแบบฉบับ
240 Uniform Title	ชื่อเรื่องแบบฉบับ
242 Translate Title	ชื่อเรื่องที่แปลหรือชื่อเรื่องเทียบเคียง
245 Title Statement	ชื่อเรื่อง

250 Edition Statement	ครั้งที่พิมพ์
260 Imprint	สถานที่พิมพ์
300 Physical Description	รายการบรรณลักษณะ
440 Series Statement (Traced)	ชื่อชุดที่ปรากฏในแนวสืบค้น
490 Series Statement	ชื่อชุดที่ว่างปรากฏในแนวสืบค้น
500 General note	หมายเหตุทั่วไป
501 "With" Note	หมายเหตุสำหรับผลงานหลายเรื่อง
502 Dissertation Note	หมายเหตุวิทยานิพนธ์
503 Bibliographic History Note	หมายเหตุแสดงความเกี่ยวข้องกับงานอื่น
504 Bibliography note	หมายเหตุสำหรับงานที่มีบรรณานุกรม
505 Formatted Content Note	หมายเหตุสำหรับรายการสารบัญ
506 Restrictions on Access Note	หมายเหตุบอกข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล
513 Type of Report & Period Cover	หมายเหตุระบุประเภทของรายงานทางวิชาการ
520 Summary, Abst, Annotation, Scope	หมายเหตุแสดงเรื่องย่อ สารสังเขป
533 Reproduction Note	หมายเหตุสำหรับงานที่เป็นการศึกษาเนา
536 Funding Information Note	หมายเหตุแสดงแหล่งเงินทุน
600 Subject Added Entry--Pers Name	หัวเรื่องที่เป็นชื่อบุคคล
610 Subject Added Entry--Corp Name	หัวเรื่องที่เป็นชื่อบริษัท
611 Subject Added Entry--Conf Name	หัวเรื่องที่เป็นชื่อการประชุม
630 Subject Added Entry--Unif Titl	หัวเรื่องที่เป็นชื่อเรื่องแบบฉบับ
650 Subject Added Entry--Topical	หัวเรื่องหลัก
651 Subject Added Entry--Geograph	หัวเรื่องภูมิศาสตร์
690 Local Subj Added Entry--Topica	หัวเรื่องหลักที่ห้องสมุดกำหนด

691 Local Subj Added Entry--Geogra	หัวเรื่องภูมิศาสตร์ที่ห้องสมุดกำหนด
700 Added Entry--Pers Name	รายการเพิ่มที่เป็นชื่อบุคคล
710 Added Entry--Corp Name	รายการเพิ่มที่เป็นชื่อองค์กร
711 Added Entry--Conf Name	รายการเพิ่มที่เป็นชื่อการประชุม
730 Added Entry--Unif Name	รายการเพิ่มที่เป็นชื่อเรื่องแบบฉบับ
740 Added Entry--Variant Title	รายการเพิ่มที่เป็นชื่อเรื่อง
800 Series Added Entry--Pers Name	รายการเพิ่มชื่อชุดที่เป็นชื่อบุคคล
810 Series Added Entry--Corp Name	รายการเพิ่มชื่อชุดที่เป็นชื่อองค์กร
811 Series Added Entry--Conf Name	รายการเพิ่มชื่อชุดที่เป็นชื่อการประชุม
830 Series Added Entry--Unif Title	รายการเพิ่มชื่อชุดที่เป็นชื่อเรื่อง แบบฉบับ
850 Holding Institute	รหัสสถาบัน

ฐานข้อมูล BNET และฐานข้อมูล THAIB มีรูปแบบการสืบค้นเหมือนกัน คือมีการกำหนดให้ค้นได้ในเขตข้อมูลที่เป็นเลขทะเบียน เลขหมู่หนังสือ ชื่อผู้แต่งทุกเขต ชื่อเรื่องทุกเขต ปีที่พิมพ์ ชื่อชุดและเขตข้อมูลที่เป็นหัวเรื่องทุกเขตข้อมูลด้วย นอกจากนี้ในการใช้โปรแกรม Mini - Micro CDS/ISIS ทำให้สามารถขึ้นนิพจน์ในการสืบค้น เช่น And, Or, Not เป็นต้น

ส่วนรูปแบบการแสดงผล กำหนดให้แสดงผล 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบ BNET ซึ่งเป็นรูปแบบของข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ ซึ่งจะปรากฏสัญลักษณ์ของเขตข้อมูลย่อยต่าง ๆ เป็นรูปแบบที่เจ้าหน้าที่ป้อนข้อมูล ใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

รูปแบบ USER เป็นรูปแบบบอกลักษณะละเอียดของแต่ละรายการ มีความคล้ายคลึงกับรูปแบบ BNET แต่ไม่ปรากฏสัญลักษณ์ของเขตข้อมูลย่อย และตรงส่วนที่เป็นเลขประจำเขตข้อมูลจะเป็นชื่อของเขตข้อมูลนั้น เพื่อให้ผู้ใช้ที่มิมีความเข้าใจแบบของข้อมูลเข้าใจง่ายขึ้น

รูปแบบ BBIB เป็นรูปแบบบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ ลักษณะคล้ายบัตรรายการช่วยให้ผู้ใช้ที่มีความคุ้นเคยกับบัตรรายการ สามารถเข้าใจลักษณะของข้อมูลง่ายขึ้น

ฐานข้อมูล RES

ฐานข้อมูล RES เป็นฐานข้อมูลงานวิจัยทางกฎหมาย เป็นฐานข้อมูลทดลองโดยรวบรวมข้อมูลทั้งจากต้นฉบับงานวิจัยและข้อมูลของงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในแหล่งอื่น ๆ ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบ 71 ระเบียบ

ฐานข้อมูล RES มีการแบ่งโครงสร้างของฐานข้อมูลเป็น 26 เขตข้อมูล ได้แก่

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
5 Date entered on file	วันที่นำข้อมูลเข้า
6 Modified date	วันที่แก้ไขข้อมูล
7 Interview date	วันที่สัมภาษณ์
10 Data Informant	ผู้ให้ข้อมูล
11 Interviewer	ผู้ทำการสัมภาษณ์
93 Subject area	ขอบเขตของเรื่อง
245 Project title (Thai)	ชื่อโครงการวิจัยภาษาไทย
246 Project title (English)	ชื่อโครงการวิจัยภาษาอังกฤษ
250 Project duration	ระยะเวลาของโครงการ
251 Complete date	ระยะเวลาสิ้นสุด
260 Publication 1	แหล่งข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์
261 Publication 2	แหล่งข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์
262 Publication 3	แหล่งข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์

263 Publication 4	แหล่งข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์
536 Source of Funding	แหล่งเงินทุน
546 Language of text	ภาษาของงานวิจัย
650 Keywords(Thai)	คำค้นภาษาไทย
651 Keywords(English)	คำค้นภาษาอังกฤษ
700 Researcher(s)	รายชื่อชื่อนักวิจัย
993 Abstract(Thai)	สาระสังเขป
994 Abstract(Thai)	สาระสังเขป
995 Abstract(Thai)	สาระสังเขป
996 Abstract(English)	สาระสังเขป
997 Abstract(English)	สาระสังเขป
998 Abstract(English)	สาระสังเขป
999 Holding location	รหัสสถาบันเจ้าของงานวิจัย

ฐานข้อมูล RES มีการกำหนดการสืบค้น โดยให้สืบค้นได้ที่เขตข้อมูล ชื่องานวิจัย ภาษาไทย และชื่องานวิจัยภาษาอังกฤษ เขตข้อมูลภาษาของงานวิจัย เขตข้อมูลหัวเรื่อง เขตข้อมูลคำสำคัญภาษาไทย เขตข้อมูลคำสำคัญภาษาอังกฤษ เขตข้อมูลชื่อผู้วิจัย และเขตข้อมูล แหล่งเงินทุน

การแสดงผลของฐานข้อมูล RES มี 1 รูปแบบ ชื่อเดียวกันกับชื่อฐานข้อมูล มีลักษณะเป็นการบอกรายละเอียดของข้อมูลแต่ละเขตข้อมูล ซึ่งหากเขตข้อมูลใดไม่มีการบันทึกเขตข้อมูลนั้นจะไม่ปรากฏบนจอภาพหรือที่เครื่องพิมพ์

ฐานข้อมูลกฎหมายไทย (CULIX)

ฐานข้อมูลกฎหมายไทย (CULIX) เป็นฐานข้อมูลที่จัดเก็บตัวบทกฎหมายไทยที่ยังมีผลใช้บังคับ ครอบคลุมแหล่งข้อมูลจากราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2478 ถึงปัจจุบัน มีจำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 4,056 ระเบียบ ลักษณะของฐานข้อมูล เป็นฐานข้อมูล 2 ภาษา คือเป็นการบันทึกข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในระเบียบเดียวกัน

ฐานข้อมูลกฎหมายไทย มีการแบ่งโครงสร้างของฐานข้อมูลออกเป็นเขตข้อมูลจำนวน 27 เขตข้อมูล

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
1 Date Entered	วันที่มาเข้าข้อมูล
4 Type of Document (Thai)	ประเภทกฎหมาย(ภาษาไทย)
5 Type of Document (English)	ประเภทกฎหมาย(ภาษาอังกฤษ)
6 Date of Issues	วันที่ออกกฎหมาย
7 Issues Status	สถานะของกฎหมาย
41 Language	ภาษาของเอกสาร
90 Classification Number	หมายเลขเอกสาร
98 Legal Headings (Thai)	หัวเรื่องกฎหมาย(ภาษาไทย)
99 Legal Heading (English)	หัวเรื่องกฎหมาย(ภาษาอังกฤษ)
110 Source Agency (Thai)	เจ้ากระทรวงผู้รับผิดชอบ(ภาษาไทย)
111 SourceAgency (English)	เจ้ากระทรวงผู้รับผิดชอบ(ภาษาอังกฤษ)
245 Title (Thai)	ชื่อกฎหมาย(ภาษาไทย)
246 Title (English)	ชื่อกฎหมาย(ภาษาอังกฤษ)
247 Available From	แหล่งข้อมูล
440 Supplement Documentaries (Thai)	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง(ภาษาไทย)

441 Supplementaries (English)	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง(ภาษาอังกฤษ)
650 Categories (Thai)	คำค้น(ภาษาไทย)
651 Categories (English)	คำค้น(ภาษาอังกฤษ)
990 Description (Thai)	เนื้อหากฎหมาย(ไทย)
991 Description (Thai)	เนื้อหากฎหมาย(ไทย)
992 Description (Thai)	เนื้อหากฎหมาย(ไทย)
993 Description (Thai)	เนื้อหากฎหมาย(ไทย)
994 Description (Thai)	เนื้อหากฎหมาย(ไทย)
996 Description (English)	เนื้อหากฎหมาย(ภาษาอังกฤษ)
997 Description (English)	เนื้อหากฎหมาย(ภาษาอังกฤษ)
998 Description (English)	เนื้อหากฎหมาย(ภาษาอังกฤษ)
999 Description (English)	เนื้อหากฎหมาย(ภาษาอังกฤษ)

ฐานข้อมูล CULIX มีการกำหนดให้สืบค้นได้ทุกเขตข้อมูล ผู้ใช้สามารถค้นได้โดย การกำหนดจากคำค้นทั้งที่เป็นคำอิสระและคำที่เป็นคำสำคัญ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ฟังก์ชัน สืบค้นช่วยในการเชื่อมคำค้นได้ด้วย

ในการแสดงผลทั้งทางหน้าจอภาพและทางเครื่องพิมพ์ ผู้ใช้สามารถเลือกรูปแบบ การแสดงผลได้จากเมนูย่อยซึ่งมีลักษณะเป็นหน้าต่างซ้อนอยู่บนเมนูสืบค้น รูปแบบการแสดงผล ของฐานข้อมูล CULIX มี 3 รูปแบบได้แก่ CULIX, LAW1 และLAWE

CULIX คือ รูปแบบเนื้อหาเต็มของฐานข้อมูล ซึ่งแสดงให้เห็นทุกเขตข้อมูล ภาษา ที่ใช้ในการแสดงผลข้อมูลมี 2 ภาษา คือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

LAW1 คือ รูปแบบเนื้อหาของข้อมูลเฉพาะในเขตข้อมูลที่เป็นภาษาไทย

LAWE คือ รูปแบบเนื้อหาของข้อมูล เฉพาะในเขตข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษ

ฐานข้อมูล THES

THES เป็นฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ทางกฎหมาย ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลของวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษากฎหมายนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบัน มีจำนวนระเบียบ 385 ระเบียบ

ฐานข้อมูลมีการแบ่งโครงสร้างฐานข้อมูลออกเป็น 28 เขตข้อมูล ดังนี้

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
1 Record status	สถานะของข้อมูล
2 Type of record	ชนิดของข้อมูล
3 Bibliographic level	รหัสเอกสาร
5 Date entered on file	วันที่บันทึกข้อมูล
16 Accession no.	เลขทะเบียนสิ่งพิมพ์
20 ISBN	เลขมาตรฐานหนังสือสากล
90 Local call no.	เลขเรียกหนังสือที่ห้องสมุดกำหนด
100 Main entry-Pers name	รายการหลักประเภทชื่อบุคคล
245 Title	ชื่อเรื่อง
260 Publication area	สถานที่พิมพ์
300 Physical description area	รายละเอียดสิ่งพิมพ์
500 General note	หมายเหตุทั่วไป
502 Dissertation note	หมายเหตุวิทยานิพนธ์
600 Personal name subject heading	หัวเรื่องหลักประเภทชื่อบุคคล
610 Corporate name subj heading	หัวเรื่องหลักประเภทชื่อองค์กร
630 Unif tit subj heading	หัวเรื่องหลักชื่อเรื่องแบบฉบับ
645 Title subj heading	หัวเรื่องที่เป็นชื่อเรื่อง

650	Topical heading	หัวเรื่อง
651	Geographic area as subj	หัวเรื่องทางภูมิศาสตร์
710	Corporate name added entry	รายการเพิ่มประเภทชื่อองค์กร
994	Abstract	สาระสังเขป
995	Abstract	สาระสังเขป
996	Abstract	สาระสังเขป
997	Abstract	สาระสังเขป
998	Abstract	สาระสังเขป
999	Abstract	สาระสังเขป
1000	Abstract	สาระสังเขป
1001	Location code	รหัสสถาบัน

ฐานข้อมูล THES อนุญาตให้ผู้ใช้สืบค้นข้อมูลได้ โดยกำหนดเขตข้อมูลที่เข้าสืบค้นที่ เขตชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์ เขตชื่อวิทยานิพนธ์ เขตชื่อสถาบันเจ้าของวิทยานิพนธ์ เขตชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาและเขตข้อมูลที่เป็นสาระสังเขปทุกเขต การสืบค้นนำ้ใช้การกำหนดเทคนิคต่าง ๆ เช่นการเชื่อมคำด้วยนิพจน์บูลีน การใช้คำอิสระ หรือ คำสำคัญ และการกำหนดให้ค้นเฉพาะในเขตข้อมูลที่ระบบกำหนดเป็นเขตที่สืบค้นได้

ส่วนรูปแบบการแสดงผล กำหนดไว้ 1 รูปแบบชื่อ THES เป็นลักษณะของรายละเอียดข้อมูล ทุกเขตที่มีข้อมูลบันทึกอยู่

ฐานข้อมูล INDEX

INDEX เป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมสารกฎหมาย เก็บรวบรวมบรรณานุกรมของบทความทางกฎหมายที่ตีพิมพ์ลงในวารสารภาษาไทย ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบ 14,079 ระเบียบ

ตั้งไว้

ฐานข้อมูล INDEX มีการแบ่งโครงสร้างของฐานข้อมูล เป็น 35 เขตข้อมูล

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
1 Bibliographic level	รหัสสิ่งพิมพ์
8 Fixed-length data elements	รหัสข้อมูลความยาวคงที่
100 Main entry-Persname	ชื่อผู้แต่งประเภทบุคคลที่เป็นรายการหลัก
110 Main entry-Corp name	ชื่อผู้แต่งประเภทองค์กรที่เป็นรายการหลัก
111 Main entry-Meeting name	ชื่อการประชุมที่เป็นรายการหลัก
130 Main entry-Unif title	ชื่อเรื่องแบบฉบับที่เป็นรายการหลัก
244 Article title	ชื่อบทความ
245 Title Statement	ชื่อวารสาร
344 Article sources	แหล่งข้อมูลของบทความ
500 General note	หมายเหตุทั่วไป
505 Formatted contents note	หมายเหตุสารบัญ
506 Restrictions on access note	หมายเหตุบอกข้อจำกัดในการเข้าถึง
510 Citation/Reference note	หมายเหตุการอ้างอิง
520 Summary, abstr, annotat, ect	หมายเหตุเรื่องย่อ สารสังเขปฯ
535 Location of original/duplicate	แหล่งที่มาของสิ่งพิมพ์ที่เป็นสำเนาหรือต้นฉบับ
536 Funding information note	หมายเหตุทุนอุดหนุน
546 Language note	หมายเหตุเกี่ยวกับภาษา
590 Local notes	หมายเหตุของห้องสมุด

600	Subject entry-Pers name	หัวเรื่องที่เป็นชื่อบุคคล
610	Subject entry-Corp name	หัวเรื่องที่เป็นชื่อองค์กร
611	Subject entry-Meeting name	หัวเรื่องที่เป็นชื่อการประชุม
630	Subject entry-Unif name	หัวเรื่องที่เป็นชื่อเรื่องแบบฉบับ
650	Subject entry-Topical term	หัวเรื่องหลัก
651	Subject entry-Geogr name	หัวเรื่องทางภูมิศาสตร์
690	Local subject-Topical term	หัวเรื่องหลักที่ห้องสมุดกำหนด
691	Local subject-Geogr name	หัวเรื่องภูมิศาสตร์ที่ห้องสมุดกำหนด
700	Added enter-Pers name	รายการเพิ่มชื่อบุคคล
710	Added enter-Corp name	รายการเพิ่มชื่อองค์กร
711	Added enter-Meeting name	รายการเพิ่มชื่อการประชุม
730	Added enter-Unif title	รายการเพิ่มชื่อเรื่องแบบฉบับ
850	Holding institution	รหัสสถาบัน
900	Ref from pers name	รายการอ้างอิงจากชื่อผู้แต่ง
910	Ref from corp name	รายการอ้างอิงจากชื่อองค์กร
945	Ref from title	รายการอ้างอิงจากชื่อเรื่อง
950	Ref from subject term	รายการอ้างอิงจากหัวเรื่อง

ฐานข้อมูล INDEX มีหลักและวิธีการสืบค้นคล้ายคลึงกับฐานข้อมูลอื่น ๆ ของห้องสมุด คือมีการใช้คำค้นและคำอิสระในการสืบค้น มีการใช้นิพจน์บูลีนช่วยในการสืบค้นและมีการกำหนดให้สืบค้นเฉพาะในเขตข้อมูลใดเขตข้อมูลหนึ่ง ในฐานข้อมูล INDEX กำหนดให้สืบค้นได้จากบางเขตข้อมูลเท่านั้น ได้แก่ เขตข้อมูลที่เป็นชื่อผู้แต่งทุกประเภท เขตข้อมูลที่เป็นชื่อวารสารทุกประเภท เขตข้อมูลหัวเรื่องทุกเขต เขตข้อมูลรายการเพิ่ม และเขตข้อมูลที่เป็นรายการอ้างอิงทุกเขต

ส่วนรูปแบบการแสดงผลของฐานข้อมูล INDEX มี 2 รูปแบบ คือรูปแบบ INDEX ซึ่งเป็นการแสดงรายการของแต่ละเขตข้อมูล และรูปแบบ INDEXT เป็นการแสดงข้อมูลในลักษณะของบรรณานุกรมวารสาร

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการจัดทําฐานข้อมูลเป็นระบบเครือข่ายไมโครคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการควบคุมระบบ 1 ชุดและเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่ใช้ทําหน้าที่สถานีงานจำนวน 12 เครื่อง และอุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารเช่น โมเด็ม รวมทั้งเครื่องพิมพ์แบบต่าง ๆ จัดบริการข้อมูลสำหรับภายในบริเวณห้องสมุด และที่ห้องทํางานผู้บริหาร รวมทั้งศูนย์วิจัยต่าง ๆ ของคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โปรแกรมที่ใช้จัดทําฐานข้อมูล ได้แก่ โปรแกรม Mini-Micro CDS/ISIS Version 3.0 พัฒนาโดยองค์การ UNESCO เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้จัดการระบบฐานข้อมูลประเภทตัวอักษรที่มีประสิทธิภาพสูงมาก เพราะเป็นโปรแกรมที่สามารถสร้างฐานข้อมูลได้ไม่จำกัดจำนวนฐานข้อมูล และในแต่ละฐานข้อมูลก็ไม่จำเป็นต้องมีโครงสร้างของข้อมูลเหมือนกันก็ได้ ซึ่งคุณสมบัตินี้ เป็นคุณสมบัติพิเศษที่ระบบการจัดการฐานข้อมูลอื่น ๆ ไม่มี นอกจากนั้นยังสามารถทํางานบนระบบเครือข่ายไมโครคอมพิวเตอร์ (LAN) ได้ เป็นโปรแกรมที่มีสมรรถนะในทํางานหลายอย่าง เช่น กำหนดและปรับปรุงโครงสร้างข้อมูล บันทึกข้อมูลเข้าสู่ฐานข้อมูลที่ได้กำหนดไว้แล้ว ปรับปรุงแก้ไขและลบข้อมูลจากฐานข้อมูล สืบค้นข้อมูลที่ต้องการจากฐานข้อมูล แสดงผลข้อมูลบนจอภาพในรูปแบบที่ต้องการ แสดงผลข้อมูลทางเครื่องพิมพ์ในรูปแบบที่ต้องการ ดูแลระบบการสืบค้นข้อมูล ดูแลการรับและส่งข้อมูลระหว่างฐานข้อมูลต่าง ๆ และ พัฒนาการทํางานตามความต้องการเฉพาะของผู้ใช้ เป็นต้น

งบประมาณ

ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ ใช้งบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประมาณ 1,380,000 บาท ส่วนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้รับการสนับสนุนจากองค์การ UNESCO โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

บุคลากร

ในการจัดทำฐานข้อมูลของห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นบรรณารักษ์ อาชีพจำนวน 3 คน เป็นผู้เตรียมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล มีพนักงานบ่อนข้อมูลประจำหน่วยงาน 1 คน ก็ได้รับการช่วยเหลือในเรื่องการบ่อนข้อมูลจาก สำนักวิทยบริการ โดยส่งพนักงานบ่อนข้อมูลของสำนักฯ มาช่วยบ่อนข้อมูลบางฐานเช่นฐานข้อมูล หนังสือ ฐานข้อมูลตราครุฑวารสาร

ปัญหาในการดำเนินงาน

ปัญหาที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ การขาดผู้เชี่ยวชาญในด้าน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ความช่วยเหลือหรือแนะนำกรณีมีปัญหาในการจัดทำฐานข้อมูล

ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นหน่วยงานซึ่งขึ้นอยู่กับสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีหน้าที่เก็บรวบรวมหนังสือและสิ่งพิมพ์ทางกฎหมาย รวมทั้งวัสดุไม่ตีพิมพ์ เพื่อให้บริการในการศึกษาค้นคว้า แก่คณาจารย์และนักศึกษาของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสมาชิกของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(สุจิตรา อุดมวาทิน. สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2537)

วัตถุประสงค์

ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการจัดทำฐานข้อมูลของสิ่งพิมพ์ทางกฎหมายจำนวน 5 ฐานข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ใช้ของห้องสมุดได้รับความสะดวกในการค้นหาหนังสือและเอกสารต่าง ๆ รวดเร็วยิ่งขึ้น

การสร้างฐานข้อมูล

ฐานข้อมูลที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สร้างขึ้น มี 5 ฐาน
แบ่งออกตามประเภทและภาษาของเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ ได้ดังต่อไปนี้

1. ฐานข้อมูลหนังสือกฎหมายภาษาไทย (LAWM) ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบ 4658
ระเบียบ
2. ฐานข้อมูลหนังสือกฎหมายภาษาอังกฤษ (LAWB) ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบ 5525
ระเบียบ
3. ฐานข้อมูลหนังสือกฎหมายภาษาฝรั่งเศส (LAWF) ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบ 820
ระเบียบ
4. ฐานข้อมูลตรรกนิบทความกฎหมายภาษาไทย (LAWJ) ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบ
5396 ระเบียบ
5. ฐานข้อมูลตรรกนิบทความกฎหมายภาษาอังกฤษ (LAWA) ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบ
7385 ระเบียบ

ฐานข้อมูลที่เป็นหนังสือ จำนวน 3 ฐาน จะมีโครงสร้างของฐานข้อมูลที่เหมือนกัน
โดยแบ่งออกเป็น 33 เขตข้อมูล ดังนี้

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
3 Bibliographic level	รหัสสิ่งพิมพ์
5 Date entered	วันที่นำข้อมูลเข้า
6 Date revised	วันที่แก้ไขข้อมูล
9 Inputting library	ชื่อห้องสมุดผู้นำเข้าข้อมูล
16 Accession No.	เลขทะเบียนหนังสือ

41	Language	ภาษาของหนังสือ
49	Local Holdings	สถานที่เก็บหนังสือในห้องสมุด
50	Call No.	เลขเรียกหนังสือที่เป็น LC
90	Local Call No.	เลขเรียกหนังสือที่ห้องสมุดกำหนดเอง
98	Schiller Call No.	เลขเรียกหนังสือที่เป็น Schiller
100	ME-Pers. Name	ชื่อผู้แต่งประเภทบุคคลที่เป็นรายการหลัก
110	ME-Corp Name	ชื่อผู้แต่งประเภทองค์กรที่เป็นรายการหลัก
111	ME-Con.	ชื่อการประชุมที่เป็นรายการหลัก
130	ME-Unif. Title	ชื่อเรื่องแบบฉบับที่เป็นรายการหลัก
240	Unif. Title	ชื่อเรื่องแบบฉบับ
245	Title	ชื่อเรื่อง
250	Edition	ครั้งที่พิมพ์
260	Publication	สถานที่พิมพ์
300	Physical Desc.	รายการบรรณลักษณะ
440	Series(Traced)	ชื่อชุดที่ปรากฏในแนวสืบค้น
490	Series(Untraced)	ชื่อชุดที่ไม่ปรากฏในแนวสืบค้น
500	Notes	หมายเหตุ
502	Dissertation Note	หมายเหตุที่เป็นวิทยานิพนธ์
505	Contents Note	หมายเหตุที่เป็นสารบัญ
650	Subject Headings	หัวเรื่องหลัก
655	Keywords	คำค้น
700	AE-Pers. Name	รายการเพิ่มที่เป็นชื่อผู้แต่ง
710	AE-Corp. Name	รายการเพิ่มที่เป็นชื่อองค์กร
745	AE-Title	รายการเพิ่มที่เป็นชื่อเรื่อง
900	Ref.From Pers. Name	ส่วนอ้างอิงที่เป็นชื่อบุคคล
910	Ref. From Corp. Name	ส่วนอ้างอิงที่เป็นชื่อองค์กร

945 Ref. From Title	ส่วนอ้างอิงที่เป็นชื่อเรื่อง
998 Location	รหัสสถาบัน

ในโครงสร้างฐานข้อมูลของฐานข้อมูล LAWМ ฐานข้อมูล LAWВ และ ฐานข้อมูล LAWФ กำหนดเขตข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นในเขตข้อมูลเลขทะเบียน เขตเลขหมู่หนังสือ ชื่อผู้แต่ง ทุกเขต ชื่อเรื่องทุกเขต ปีที่พิมพ์ และหัวเรื่องทุกเขต เฉพาะฐานข้อมูล LAWМ ที่เป็นฐานข้อมูลภาษาไทยเท่านั้นที่ทางห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไม่สามารถกำหนดให้สืบค้นที่ชื่อเรื่องได้ เนื่องจากมีปัญหาว่าชื่อเรื่องในฐานข้อมูลนี้ยาวเกินไป ส่วนการใช้เทคนิคในการสืบค้น เหมือนกับฐานข้อมูลของห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะใช้โปรแกรม Mini-Micro CDS/ISIS เช่นเดียวกัน

ส่วนรูปแบบการแสดงผล มี 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบบรรณานุกรมและรูปแบบการแสดงผลรายการของเขตข้อมูล ซึ่งห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไม่ได้กำหนดให้แสดงผลทุกเขตแต่เลือกเฉพาะเขตที่มีความสำคัญเช่นเขตเลขหมู่ เขตชื่อผู้แต่ง เขตชื่อเรื่อง เขตสถานที่พิมพ์ เขตปีที่พิมพ์ และเขตหัวเรื่อง เป็นต้น

ส่วนลักษณะโครงสร้างของฐานข้อมูล บทความวารสาร LAWJ และ LAWА จะมีการแบ่งเขตข้อมูลที่เหมือนกัน โดยแบ่งออกเป็น 23 เขตข้อมูล ดังนี้

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
3 Bibliographic level	รหัสสิ่งพิมพ์
5 Date entered	วันที่นำข้อมูลเข้า
6 Date revised	วันที่แก้ไขข้อมูล
9 Inputting library	ชื่อห้องสมุดผู้นำเข้าข้อมูล
41 Language	ภาษาของสิ่งพิมพ์

100	ME-Pers name	ชื่อผู้แต่งประเภทบุคคลที่เป็นรายการหลัก
110	ME-Corp Name	ชื่อผู้แต่งประเภทองค์กรที่เป็นรายการหลัก
245	Article title	ชื่อบทความ
255	Source statement	แหล่งข้อมูลที่บทความนั้นปรากฏอยู่
294	Year	ปีที่พิมพ์
500	Notes	หมายเหตุ
600	Pers name subj heading	หัวเรื่องชื่อผู้แต่งประเภทบุคคล
610	Corp name subj heading	หัวเรื่องชื่อผู้แต่งประเภทองค์กร
630	Uniform title subj heading	หัวเรื่องที่เป็นชื่อบทความแบบฉบับ
650	Topical heading	หัวเรื่องหลัก
651	Geographic name as subj	หัวเรื่องทางภูมิศาสตร์
655	Keywords	คำค้น
700	AE-Pers name	รายการเพิ่มชื่อผู้แต่งประเภทบุคคล
710	AE-Corp name	รายการเพิ่มชื่อผู้แต่งประเภทองค์กร
745	AE-Article title	รายการเพิ่มชื่อบทความ
900	Reference	ส่วนอ้างอิง
998	Location	รหัสสถาบัน
690	Abstract	สาระสังเขป

ฐานข้อมูล LAWJ และฐานข้อมูล LAWJ มีการกำหนดเขตข้อมูลที่ทำให้สืบค้นได้เหมือนกันคือ สามารถสืบค้นได้ที่ เขตข้อมูลชื่อผู้เขียนบทความ เขตชื่อบทความ เขตชื่อวารสาร หรือเขตแหล่งที่บทความนั้นปรากฏ ปีที่พิมพ์ หัวเรื่อง และเขตรายการเพิ่มของผู้แต่ง การสืบค้นสามารถใช้ทั้งคำอิสระ และคำสำคัญ หรือใช้ฟังก์ชันช่วยเชื่อมคำก็ได้ แต่ระบบจะเข้าไปทำการสืบค้นทั้งในเขตข้อมูลหรือในเขตข้อมูลย่อยที่กำหนดให้เป็นเขตที่สืบค้นได้เท่านั้น

การแสดงผลข้อมูลมี 2 รูปแบบ คือ แสดงเป็นรูปตรรกะนิเวศและแสดงเป็นรายการของข้อมูล

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้จัดทาสถานข้อมูลทางกฎหมายทั้ง 5 ฐาน ได้แก่ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์จำนวน 2 เครื่อง เป็นเครื่องที่มีขนาดความจำ 120 และ 40 เมกกะไบต์ตามลำดับ และมี เครื่องพิมพ์ชนิดแคร์ยาวอีก 1 เครื่อง

ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใช้โปรแกรม Mini-Micro CDS/ISIS version 2.3 ในการจัดทาสถานข้อมูล ซึ่งโปรแกรมนี้ ได้รับมาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายจากสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นำมาพัฒนาภาษาไทยเอง

งบประมาณ

ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใช้งบประมาณในการจัดทาสถานข้อมูลในเรื่องเครื่องคอมพิวเตอร์ ประมาณ 1 แสนบาท ส่วนในเรื่องโปรแกรมไม่เสียค่าใช้จ่าย

บุคลากร

บุคลากรในการจัดทาสถานข้อมูลมี 2 คน คือ บรรณารักษ์จะเป็นผู้เตรียมข้อมูลและมีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดอีก 1 คน ทำการป้อนข้อมูล ซึ่งบุคลากรที่ใช้ในการจัดทาสถานข้อมูลจะได้รับการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อให้มีประสบการณ์ก่อนปฏิบัติงานจริง

ปัญหาในการดำเนินงาน

ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไม่ได้จัดทำรายการสิ่งพิมพ์เอง แต่ทางสำนักหอสมุดกลางเป็นผู้จัดทำให้ ดังนั้นจึงมีปัญหาค่าธรรมเนียมที่สำนักหอสมุดกลางให้หัวเรื่อง

กว้างเกินไปและไม่สัมพันธ์กับศัพท์เทคนิคทางกฎหมายเมื่อนำมาบันทึกข้อมูลในฐานะข้อมูลทำให้ผู้ซ้ค้นข้อมูลได้ไม่ตรงตามความต้องการ ทางแก้ไขในขณะนี้ คือ บรรณารักษ์ต้องเพิ่มเขตข้อมูล "คำสำคัญ" ลงไปในฐานข้อมูลเพิ่มจากเขตข้อมูล "หัวเรื่อง" ที่สำนักหอสมุดกลาง กำหนดมาให้ เพื่อทำการบันทึกหัวเรื่องทางกฎหมายให้ผู้ใช้ ได้ใช้เป็นการภายใน

ในอนาคต ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีโครงการที่จะติดต่อเชื่อมโยง กับระบบเครือข่ายไมโครคอมพิวเตอร์ของสำนักงานเลขาธิการคณะ ขณะนี้อยู่ในระหว่างรอการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์เพิ่มอีก 1 ชุด ส่วนการเปลี่ยนแปลงในด้านโปรแกรม ยังไม่มีแผนการที่จะเปลี่ยน เนื่องจากต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของสำนักหอสมุดกลาง ในส่วนห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยังมีความต้องการใช้โปรแกรมนี้ต่อไป เพราะไม่ต้องลงทุน

ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานซึ่งขึ้นอยู่กับฝ่ายวิชาการ ขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาเศรษฐศาสตร์ ในระบบสารนิเทศทางวิชาการแห่งชาติด้วย หน้าที่หลัก คือการเก็บรวบรวมทรัพยากรสารนิเทศและการให้บริการด้านเศรษฐศาสตร์ แก่สมาชิกทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน (สมศักดิ์ วิเชียร, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2537)

วัตถุประสงค์

ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดทำฐานข้อมูลจำนวน 10 ฐานข้อมูล ในจำนวนนี้ เป็นฐานข้อมูลทางกฎหมาย จำนวน 1 ฐาน ชื่อ Gazet การจัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมายนี้ ก็เพื่อสนองความต้องการข้อมูลทางกฎหมายของฝ่ายกฎหมาย ธนาคารแห่งประเทศไทยและเพื่อเป็นบริการแก่สมาชิกจากหน่วยงานภายนอกด้วย โดยผลิตเป็นดรหรณีราชกิจจานุเบกษาออกให้บริการเป็นรายเดือน

การสร้างฐานข้อมูล

ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย เริ่มนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้งานในห้องสมุดตั้งแต่ปี 2529 โดยที่ก่อนหน้านี้ ได้มีการใช้อุปกรณ์ของหน่วยงานอื่นในการประมวลผลงานบางอย่างของห้องสมุดฯ มาแล้ว คือประมาณปี พ.ศ.2523 ได้มีการสำรวจเอกสารของธนาคารโดยใช้โปรแกรมและอุปกรณ์ของ ฝ่ายวางแผนและปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2525 ได้ใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรม CDS/ISIS ของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ทดลองทำดัชนีจดหมายเหตุของจดหมายเหตุที่เก็บในหอบรรณสารธนาคารแห่งประเทศไทย ที่เลือกมาเป็นตัวอย่างจำนวน 200 รายชื่อ

ในปี พ.ศ.2529 ห้องสมุดได้จัดหาไมโครคอมพิวเตอร์ 1 ชุดมาใช้งานพิมพ์และในขณะที่เดียวกันได้ติดตั้งโปรแกรมสำเร็จรูป Mini-Micro CDS/ISIS Version 1.0 ที่ได้รับจาก UNESCO ทดลองเก็บข้อมูลบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ธนาคารแห่งประเทศไทยประมาณ 600 รายชื่อ และได้ใช้เครื่องดังกล่าว ในการจัดทำรายชื่อสมาชิกที่บอกรับสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดฯ เช่น รายชื่อหนังสือใหม่ ดัชนีวารสารไทย Weekly List ซึ่งเป็นดรรชนีวารสารต่างประเทศ สรุปรายรายวัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมาย ชื่อ GAZET และผลิตเป็นดรรชนี เรียกว่า " ดัชนีสารบัญชาราชกิจจานุเบกษา" อีกด้วย

ฐานข้อมูล GAZET

เป็นฐานข้อมูลดรรชนีราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการข้อมูลทางกฎหมายของฝ่ายกฎหมาย ธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2530 โดยห้องสมุดฯ จะคัดเลือกเฉพาะกฎหมาย ที่อยู่ในความสนใจและเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย นำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลดรรชนี มีการให้หัวเรื่อง และมีสารบัญหัวเรื่องเป็นเครื่องมือในการควบคุมศัพท์ดรรชนีด้วยการจัดทำฐานข้อมูลดรรชนีราชกิจจานุเบกษา จะจัดทำเป็นประจำทุกสัปดาห์และจะพิมพ์แจกจ่ายแก่ผู้ใช้ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ปัจจุบันฐานข้อมูลดรรชนีราชกิจจานุเบกษามีจำนวนระเบียบประมาณ 6,000 ระเบียบ

โครงสร้างฐานข้อมูลของฐานข้อมูล GAZET มีดังนี้

ชื่อเขตข้อมูล	ความหมาย
KEYWORD	คำสำคัญ
TITLE	ชื่อกฎหมาย
BOOK NO.	เล่มที่
PART NO.	ตอนที่
DATE	วันที่ประกาศใช้
PAGE	หน้าที่

ฐานข้อมูล Gazet ใช้เทคนิคการสืบค้น 2 รูปแบบ

1. ใช้คำค้นอิสระ โดยค้นได้จากทุกคำใน เขตข้อมูล Keyword และเขตข้อมูล Title
2. ใช้ Boolean Logic ได้แก่ and, or, not สำหรับการค้นในเขตข้อมูลต่าง ๆ และในการใช้คำค้นอิสระ

ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้จัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบงานต่าง ๆ เข้ามาใช้งาน ปัจจุบัน มีระบบและอุปกรณ์ ดังต่อไปนี้

1. ระบบ LAN พร้อม Terminal จำนวน 20 จุด
2. CD-Rom Server และ CD-Rom Drive จำนวน 20 Drives

ด้านการใช้โปรแกรม ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ใช้โปรแกรม Mini-Micro CDS/ISIS Version 3.0 ในการจัดทำฐานข้อมูล

งบประมาณ

ในเรื่องงบประมาณไม่มีข้อจำกัด เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทย มีนโยบายในการให้บริการแก่ผู้ที่สนใจทั่วไปโดยไม่จำกัด อีกทั้งมีแผนงานในอนาคตในการที่จะเชื่อมต่อทำงานกับศูนย์ข้อมูลทางกฎหมายอื่นในประเทศด้วย เช่น ศูนย์ข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม และศูนย์ข้อมูลสำนักนายกรัฐมนตรี

บุคลากร

บุคลากรที่ใช้ในการจัดทำฐานข้อมูล Gazet มี 4 คนทำหน้าที่ต่าง ๆ กันเช่นคนที่ 1 มีหน้าที่บริหารงานเชิงบริหาร คนที่ 2 มีหน้าที่แยกเรื่องที่จะนำเข้าไปในฐานข้อมูลและกำหนดหัวเรื่อง คนที่ 3 มีหน้าที่บันทึกข้อมูลและพิมพ์ผลข้อมูลส่วนคนที่ 4 มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล บุคลากรทั้งหมดมีวุฒิ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์มาแล้วทั้งสิ้น

ปัญหาในการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานจัดทำฐานข้อมูลของห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ขณะนี้ยังไม่ประสบปัญหาใด ๆ เนื่องจากการทำงานในแต่ละขั้นตอนมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดี

สรุปลักษณะของฐานข้อมูลทางกฎหมายที่จัดทำในประเทศไทย

จากการศึกษาการจัดทำฐานข้อมูลทางกฎหมายของหน่วยงานในภาครัฐทั้ง 7 แห่ง สามารถสรุปลักษณะของฐานข้อมูลทางกฎหมายทั้ง 21 ฐาน เสนอเป็นตารางได้ ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ฐานข้อมูลทางกฎหมายที่จัดทำในประเทศไทย

ชื่อหน่วยงาน	วัตถุประสงค์	ชื่อฐานข้อมูล	ประเภท	เนื้อหารายละเอียด	ระยะเวลา	จำนวน ระเบียน
กองบริหารสารสนเทศ สำนักงาน อัยการสูงสุด	บริการภายใน หน่วยงาน	ข้อหาหรือปัญหา กฎหมายและสัญญา	ฐานข้อมูลเดี่ยว ครรชนี	ปัญหากฎหมายที่หน่วยงานอื่นขอให้ สำนักงานอัยการสูงสุดวินิจฉัย	2534- ปัจจุบัน	2,197
ศูนย์ข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา	บริการทั้งภายใน และภายนอก	1.คำวินิจฉัยร้องทุกข์ 2.ความเห็นกรรมการ ร่างกฎหมาย 3.ราชกิจจานุเบกษา	ฐานข้อมูลเดี่ยว เนื้อหาเต็ม	1.คำวินิจฉัยร้องทุกข์และปัญหากฎหมาย 2.ความเห็นกรรมการร่างกฎหมาย 3.ตัวบทกฎหมายไทย	2522- ปัจจุบัน 2529- ปัจจุบัน	
ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงยุติธรรม	บริการทั้งภายใน และภายนอก	1. DIKA 2. ORDR 3. LAW	ฐานข้อมูลเดี่ยว เนื้อหาเต็ม	1.คำพิพากษาฎีกา 2. คำสั่งคำร้องของศาลฎีกา 3. ตัวบทกฎหมายไทย	2485- ปัจจุบัน 2485-2528	32,345 6776 240
ศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักบริการ ข้อมูลและกฎหมาย สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	บริการทั้งภายใน และภายนอก	1.พระราชบัญญัติ ACTS 2.ราชกิจจานุเบกษา (GOGA)	ฐานข้อมูลเดี่ยว เนื้อหาเต็ม	1.พระราชบัญญัติที่ประกาศในราชกิจจา- นุเบกษาที่ยังมีผลบังคับใช้ 2.ตัวบทกฎหมายไทย	2475- ปัจจุบัน	809 98
ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	บริการภายใน	1. BNET 2. THAIB 3. RES 4. CULIX 5. THES 6. INDEX	ฐานข้อมูลเดี่ยว บรรณานุกรม ครรชนี	1.หนังสือกฎหมายภาษาต่างประเทศ 2.หนังสือกฎหมายภาษาไทย 3.งานวิจัยทางกฎหมาย 4.ตัวบทกฎหมายไทย 5.วิทยานิพนธ์ 6.ครรชนีวารสารกฎหมาย	2475- ปัจจุบัน 2517- ปัจจุบัน	8,038 8,305 71 4,056 385 14,079
ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	บริการภายใน	1. LAWM 2. LAWB 3. LAWF 4. LAWJ 5. LAWA	ฐานข้อมูลเดี่ยว บรรณานุกรม ครรชนี	1.หนังสือกฎหมายภาษาไทย 2.หนังสือกฎหมายภาษาอังกฤษ 3.หนังสือกฎหมายภาษาฝรั่งเศส 4.ครรชนีบทความกฎหมายภาษาไทย 5. ครรชนีบทความกฎหมายภาษาอังกฤษ		4,658 5,525 820 5,396 7,385
ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย	บริการทั้งภายใน และภายนอก	1. GAZET	ฐานข้อมูลเดี่ยว ครรชนี	ครรชนีราชกิจจานุเบกษา	2530- ปัจจุบัน	6,000

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยพบว่า มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการจัดทํารฐานข้อมูลทางกฎหมายอยู่ 3 เรื่อง เรื่องแรกเป็นการวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกา เรื่องที่สองเป็นการวิจัยในประเทศแคนาดา และเรื่องสุดท้ายเป็นการวิจัยที่จัดทํารฐานในประเทศไทย ดังนี้

เรื่องทีหนึ่ง เป็นผลงานวิจัยของ Blair และ Meron (1985) ทํารทดลองทดสอบผลการสืบค้นจากฐานข้อมูลชนิดเนื้อหาเต็ม ของฐานข้อมูล Litigation Support ซึ่งเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนงานด้านคดีความ ในเรื่องการฟ้องร้องคดี กว่า 40,000ระเบียบ โดยทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทนายความ โดยให้ทนายความเหล่านั้นเป็นผู้กำหนดความต้องการของเรื่องทีจะสืบค้น และให้ทนายฝึกหัดเป็นผู้ทํารการสืบค้นตามความต้องการของทนายความ จากนั้น จึงนำผลทีได้จากการสืบค้น มาวัดหาค่าความพึงพอใจกับทนายความทีเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลของการสืบค้นปรากฏว่า สามารถค้นข้อมูลทีเกี่ยวข้องได้ประมาณ 70 % ของจำนวนข้อมูลทั้งหมด ค่าเฉลี่ยของข้อมูลทีตรงกับความต้องการ (Average precision) วัดได้ 79 % ขณะที่ค่าเฉลี่ยของจำนวนข้อมูลทีค้นคืนได้ (Average recall) จากฐานข้อมูลวัดได้ 20 %

เรื่องทีสองเป็นผลงานวิจัยของ Marianne Reid (1991) ซึ่งทดลองจัดทํารฐานข้อมูลชื่อ Law Reform Database ร่วมกับกลุ่มบรรณารักษ์และนักกฎหมาย ของสถาบัน Law Reform Commission of British Columbia ประเทศแคนาดา โดยมีวัตถุประสงค์เพือให้บริการการค้นคว้าเอกสารการวิจัย ด้านการปฏิรูปกฎหมาย แก่สำนักงานปฏิรูปกฎหมาย (Law Reform Agencies) โดยได้ทดลองกำหนดรูปแบบฐานข้อมูล ให้เป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรม มีการวิเคราะห์และให้หวัเรื่องของกฎหมายทีฉบับ ทีนำลงบันทึกในฐานข้อมูลการจัดทํารดัชนีหวัเรื่อง ให้ช้ความรู้ทางบรรณารักษ์ศาสตร์และความรู้ทางกฎหมายควบคู่กัน มีการกำหนดหลักเกณฑ์การสืบค้นให้ช้ได้ทั้งคำค้นทีเป็นศัพท์อิสระและคำศัพท์บังคับ โดยกำหนดให้สามารถค้นได้จากเขตข้อมูล 2 เขตข้อมูล คือเขตข้อมูลหวัเรื่อง และเขตข้อมูลคำสำคัญ (Reid, 1991)

ส่วนผลการวิจัยในประเทศไทยเป็นของ นางสาวสุกัญญา มุกฎอรฤติ (2531) เรื่อง การใช้ระบบจัดฐานข้อมูล ในการผลิตตราชนิเทศทางกฎหมาย งานวิจัยนี้เป็นการทดลอง สร้างฐานข้อมูลตราชนิเทศทางกฎหมายด้วยโปรแกรม dBASE III+ แล้วสร้างหลักเกณฑ์ในการกำหนดศัพท์ตราชนิเทศเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ชื่อพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้ได้คำศัพท์ที่จะใช้ในฐานข้อมูลที่สร้างขึ้น มีการเขียนโปรแกรมต่าง ๆ ขึ้นเพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูล การแก้ไขตลอดจน การปรับปรุงฐานข้อมูล จากการวิจัยพบว่ามี ปัญหาในการควบคุมความซ้ำซ้อนของศัพท์ตราชนิเทศ ซึ่งมีผลให้การสืบค้นข้อมูลประเภทคำเดี่ยว (single key) ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

งานวิจัยนี้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรนำระบบการจัดการฐานข้อมูล ไปใช้ในการสร้าง ฐานข้อมูลทางกฎหมาย ส่วนในเรื่องบุคลากรที่ใช้ในการเตรียมและวิเคราะห์คำศัพท์ตราชนิเทศ ควรเป็นผู้มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ควบคู่กับความรู้ทางกฎหมาย นอกจากนั้นยังได้เสนอให้ มีการสรุปใจความสำคัญของกฎหมายก่อนการบันทึกในฐานข้อมูลพร้อมกับนำข้อมูลจากคำพิพากษา ศาลมาประกอบด้วย ส่วนการสืบค้น ควรทำให้ค้นเนื้อหาเต็มของกฎหมายได้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อนักกฎหมายอย่างยิ่ง